

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Szczecinku

**OCENA STANU BEZPIECZENSTWA
SANITARNEGO POWIATU
SZCZECINECKIEGO
za 2013r.**

Ocena Stanu Sanitarnego i Sytuacji Epidemiologicznej Powiatu Szczecineckiego za 2013 r.

I.	I	Wstęp.....	5
II.	Zagadnienia z zakresu Epidemiologii.....		7
	I	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	
	II	Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej	
	1.	Decyzje administracyjne wydane na podmioty działalności leczniczej, z wyodrębnieniem decyzji dot. opiniowania pomieszczeń.	
	2.	Podmioty działalności leczniczej.	
	2.1	Szpitalne	
	2.1.1	Stan techniczny i funkcjonalność szpitali	
	2.1.2	Dezynfekcja	
	2.1.3	Utrzymanie bieżącej czystości	
	2.1.4	Sterylizacja	
	2.2	Zakażenia szpitalne i ocena działalności szpitalnych zespołów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.	
	3.	Oddziały szpitalne prowadzone przez inne podmioty nie związane ze Szpitalem w Szczecinku	
	4.	Stacjonarna i całodobowa jednostka świadcząca usługi zdrowotne inne niż szpitalne	
	5.	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria	
	6.	Indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek i położnych.	
III.	Zagadnienia z zakresu Higieny Żywności Żywnienia i Przedmiotów Użytku.....		22
	1.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.	
	2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	
	3.	Zatrucia pokarmowe	
	4.	Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.	
	5.	Znakowanie środków spożywczych	
	6.	Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów.	
	7.	Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia.	
	8.	Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi oraz nową żywnością.	
	9.	Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.	
IV.	Zagadnienia z zakresu Higieny Komunalnej.....		31
	1.1	Stan sanitarny wybranych obiektów	
	1.1.1	Ustępy publiczne	
	1.1.2	Obiekty świadczące usługi hotelarskie skategoryzowane i nie objęte kategoryzacją.	
	1.1.3	Domy Pomocy Społecznej	

1.1.4	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie wybrane z powyższych usług.	
1.1.5	Obiekty komunikacji publicznej	
1.1.6	Cmentarze i zakłady pogrzebowe	
1.2	Jakość wody przeznaczonej do spożycia.	
1.2.1	Zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia.	
1.2.2	Prowadzone postępowania administracyjne na jakość wody.	
1.2.3	Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie.	
1.2.4	Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej.	
1.2.5	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe – kanalizacyjne w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia.	
1.2.6	Inne podmioty zaopatrujące w wodę:	
1.2.7	Prowadzone postępowania administracyjne na jakość wody:	
1.2.8	Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie	
1.2.9	Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci	
1.2.10	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe – kanalizacyjne	
1.3	Baseny kąpielowe	
1.3.1	Ocena jakości wody basenowej i stanu sanitarno-technicznego basenów	
1.4	Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej-szpitala	
1.4.1	Zaopatrzenie szpitali w wodę .	
1.4.2	Postępowanie z bielizną szpitalną i pralnictwo	
1.4.3	Postępowanie z odpadami medycznymi	
1.4.4	Postępowanie z odpadami komunalnymi	
1.4.5	Postępowanie ze zwłokami w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego, prosektoria.	
V.	Zagadnienia z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży.....	37
1.	Warunki sanitarno-techniczne	
2.	Ergonomia mebli szkolnych oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.	
3.	Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.	
4.	Ochrona placów zabaw i terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi.	
5.	Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. "oddziałach zerowych" w placówkach oświaty.	
6.	Inne formy wychowania przedszkolnego	
VI.	Zagadnienia z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	39
VII.	Zagadnienia z zakresu Higiena Pracy.....	41
1.	Nadzorowane zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia	
2.	Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w sekcji higieny pracy.	
3.	Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujące w środowisku pracy	
4.	Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.	
5.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.	
6.	Choroby zawodowe.	

VIII.	Zagadnienia z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	43
IX.	Ocena bezpieczeństwa powiatu oddział laboratoryjny.....	46
X.	Ocena sanitarna powietrza atmosferycznego.....	47
XI.	Spis tabel i wykresów.....	51

I. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku wykonuje zadania z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie Powiatu Szczecineckiego w skład którego wchodzi miasto Szczecinek i 5 gmin zajmujących obszar o powierzchni 1765 km² zamieszkiwany przez 77064 mieszkańców.

Ustawowe zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizowane są wielopłaszczyznowo poprzez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinku: Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Epidemiologii, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Nadzoru Zapobiegawczego oraz Oddziału Laboratoryjnego.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego podległego terenu. działalność kontrolno-represyjna w 2013 r. przedstawiała się następująco:

✓ liczba kontroli i wizytacji	- 2324
✓ liczba decyzji merytorycznych	- 477
✓ liczba postanowień	- 32
✓ liczba decyzji płatniczych	- 268 na kwotę 28688,00 zł
✓ liczba mandatów	- 35 na kwotę 5800,00 zł
✓ liczba opinii	- 114

Rozpatrzone 72 wnioski i skargi interwencyjne od mieszkańców miasta Szczecinek i mieszkańców terenu Powiatu Szczecinek. Najczęściej zgłaszana problematyka skarg i wniosków to:

- ✓ niewłaściwy stan sanitarno – techniczny lokali mieszkalnych;
- ✓ niesprawność kanalizacji w piwnicach, zalewanie nieczystościami;
- ✓ niewłaściwa jakość wody pitnej;
- ✓ niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych;
- ✓ sprzedaż przeterminowanej żywności;
- ✓ nieprzestrzeganie warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach obrotu żywnością;
- ✓ nieprawidłowości dot. lokalizacji śmietników, odpływu ścieków na posesjach;
- ✓ zapylenie i uciążliwe odory nad miastem Szczecinek;
- ✓ niewłaściwy stan techniczny i sanitarny ubikacji publicznych i w budynkach użyteczności publicznej;
- ✓ niewłaściwy stan sanitarny oraz nieprzestrzeganie procedur sanitarnych w zakładzie leczniczym;
- ✓ uchybienia sanitarne w zakładach wychowania i nauczania;
- ✓ niewłaściwe warunki pracy;
- ✓ problem wszawicy i świerzbu u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz u dorosłych

W pionie Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku w 2013 r. realizowano zaplanowane zadania i zamierzenia w kierunku nadzoru nad prawidłowymi warunkami produkcji i obrotu żywnością we wszystkich zakładach produkcyjnych i żywienia zbiorowego oraz nad prawidłowymi warunkami wprowadzania do obrotu handlowego żywności. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego realizowano plan poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Kontrolowano zasady wprowadzania do obrotu handlowego materiałów do kontaktu z żywnością, prowadzono nadzór nad kosmetykami ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność znakowania kosmetyków z obowiązującymi przepisami prawa.

Kontynuowano nadzór nad realizacją systemu kontroli wewnętrznej w nadzorowanych zakładach, oceniano stopień wdrożenia Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP), Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli HACCP. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywności Zwierząt – RASFF, identyfikowano i szacowano zagrożenia ze strony żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W pionie Higieny Komunalnej kontynuowano nadzór nad obiektami użyteczności publicznej, ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzono stały monitoring kontrolny wody przeznaczonej do spożycia. Pod stałym nadzorem były baseny kąpielowe a w sezonie letnim kąpieliska funkcjonujące na podległym terenie.

W pionie Higieny Pracy kontynuowano nadzór nad zakładami pracy i przeprowadzano kontrole pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy oraz warunków środowiska pracy.

W pionie Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorem objęto placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku letniego i zimowego. Realizowano zaplanowane zadania i zamierzenia w celu egzekwowania właściwych warunków podczas pobytu dzieci i młodzieży w placówkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W pionie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia kontynuowano programy zdrowotne z lat poprzednich jak i nowo wprowadzane zmierzające do podniesienia kultury zdrowotnej społeczeństwa.

W pionie Epidemiologii podejmowano czynności zmierzające do powstrzymania procesu epidemicznego w zakresie chorób zakaźnych i pasożytniczych występujących na podległym terenie poprzez przeprowadzanie wnikliwych dochodzeń epidemiologicznych, unieszkodliwianie źródła zakażenia, przecięcie dróg szerzenia się chorób oraz wzmocnienie odporności osób wrażliwych na zakażenie. Ponadto kontynuowano nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego i zamkniętego w odniesieniu do wymogów obowiązującego prawa.

Głównym zadaniem Oddziału Laboratoryjnego jest realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego, poprzez wykonywanie badań laboratoryjnych mających na celu:

- ochronę zdrowia i życia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych czynników środowiskowych,
- zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych na obszarze działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku.

W laboratoriach Oddziału Laboratoryjnego w 2013 r. wykonano badania 35237 próbek.

II. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU EPIDEMIOLOGII

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

Tabela 1: Sytuacja epidemiologiczna zachorowań i zapadalności na choroby zakaźne na terenie powiatu za rok 2013r. (tabela).

LP	JEDNOSTKA CHOROBY	LICZBA ZACHOROWAŃ	HOSPITALIZACJA	WSKAŹNIK ZAPADALNOŚCI NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW	
1.	Salmonelloza	1		,5	
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	2	2	2,51	
3.	Zakażenia jelitowe wirusowe -rotawirusy A08	70	70	8,81*	
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe do lat 2 A 08.0-4	57	5	7,17*	
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	25	24	3,14*	
6.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe	19	4	23,91	
7.	Krztusiec	10	2	12,58	
8.	Płonica	81	0	101,96	
9.	Róża	9	1	11,32	
10.	Borelioza z Lyme	11	3	13,84	
11.	Styczność i narażenia na wściekliznę-potrzeba szczepień	5	0	18,88	
12.	Inne wirusowe zapalenie mózgu nie określone	1	1	1,25	
13.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nie określone	4	4	5,3	
4.	Ospa wietrzna	539	2	678,52	678,52
15.	Różyczka	116	0	146,02	
16.	Wirusowe zap. Wątroby typu C przewlekłe	1	1	1,25	
17.	Swinka	5	0	6,29	
18.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1	0,25	

*wskaźnik liczony na 10 tys.

I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROBY ZAKAŹNYCH

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie szczecineckim została sporządzona w oparciu o zgłoszone do PSSE w Szczecinku wybrane choroby zakaźne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi (Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz. U. z 2008r., nr 234, poz. 1570 z późn. zm.). Do tutejszej Stacji w roku 2013 wpłynęło 922 zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne z czego 119 wymagało hospitalizacji, przeprowadzono 205 wywiadów, które obejmowały 260 osób z kontaktu.

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych, w tym:

1.1 Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku 2013 zarejestrowano łącznie 118 przypadków bakteryjnych i wirusowych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych w tym:

- ✓ 70 przypadków zakażeń rotawirusowych
- ✓ 24 przypadków zakażeń adenowirusowych
- ✓ 5 przypadków biegunki BNO
- ✓ 19 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego

Z 118 zarejestrowanych przypadków zakażeń i zatruc pokarmowych 97 przypadków diagnozowane i leczone było w warunkach szpitalnych.

1.1.1 Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.

PONIŻEJ OPISANE JEST PODEJRZENIE ZATRUCIA POKARMOWEGO, KTÓRE MIAŁO MIEJSCE W OKRESIE WAKACYJNYM.

1.1.2 Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w okresie od 01.06.2013r. do 31.08.2013r.

W dniu 30 lipca 2013r w Internacie Zespołu Szkół nr 1 w Szczecinku ul. Szczecińska, w którym w dniach od 24.07-04.08.2013r przebywała młodzież na Obozie Sportowym zorganizowanym przez Uczniowski Klub Sportowy z Łodzi. wystąpiło podejrzenie zatrucia pokarmowego. Objawy podejrzenia zatrucia wystąpiły u 12-ciorga dzieci oraz 1 osoby dorosłej, wychowawcy, osób narażonych było 46 (w tym 37 dzieci, 4 personelu kuchennego i 5 personelu wychowawczego). Wszystkie dzieci poniżej 14 roku życia; hospitalizowanych osób nie było. Objawy zatrucia u dzieci to: nudności (6 osób), wymioty (6 osób), biegunka (1 osoba), bóle brzucha (12 osób), osłabienie i zawroty głowy oraz u jednej osoby dorosłej (wychowawca): wymioty, bóle brzucha, gorączka. Dzieci zostały przyjęte na dyżurze nocnym w przychodni lekarskiej PODIMED ul. Kilińskiego 7 w Szczecinku. W dniu 1 sierpnia o godz. 8.00 dodatkowo u 3-ga dzieci wystąpiły objawy osłabienie, zawroty głowy, bóle brzucha, biegunka(1dziecko). Objawy chorobowe wystąpiły(01.08.2013r., godz. 9.15) również u jednego z wychowawców, objawy podane wyżej. W trakcie dochodzenia w rozmowie z jednym z wychowawców ustalono, że 3 dni wcześniej był chłopiec u którego wystąpiły objawy typu: wymioty, bóle brzucha, nudności i osłabienie (prawdopodobnie trwało to od 2 dni, między 26-27 lipca). W niedzielę dnia 28 lipca rodzice odebrali chłopca z obozu. Dwóch następnych chłopców rodzice odebrali w dniu 1 sierpnia. Na podstawie dochodzenia epidemiologicznego przypuszcza się, że źródłem wystąpienia dolegliwości, które pojawiły się u 12-rga dzieci i jednej osoby dorosłej mogłoby być nieokreślone zapalenie jelitowo-żołądkowe. Prawdopodobnie nośnikiem był chłopiec, który w dniu 28 lipca jako pierwszy zachorował i który został odebrany przez rodziców.

1.2 Decyzje administracyjne nakazujące osobom podejrzanym lub osobom, u których rozpoznano zakażenie lub zachorowanie na chorobę zakaźną, poddawanie się obowiązkowi wynikającym z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008r. nr 234, poz. 641 z późn. zm.) ze wskazaniem przyczyny wydania decyzji.

W roku 2013, zgodnie z art. 5 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234 poz.1570) nie wydawano decyzji administracyjnych nakazujących choremu lub podejrzanemu o zachorowanie na chorobę zakaźną: badanie, leczenie, hospitalizację, izolację, kwarantannę.

1.3 Wirusowe zapalenia wątroby.

1.3.1 Wirusowe zapalenie wątroby typu „A”

W tym okresie nie odnotowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu „A”

1.3.2 Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”

W tym okresie nie odnotowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu „B”

1.3.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu „C”

Zarejestrowano 1 przypadek przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C. Dotyczył on osoby płci męskiej w grupie wiekowej 34 z terenu miejskiego, zarejestrowanego wcześniej od roku 2011 jako nosiciela typu C. Pacjent został zakwalifikowany do programu lekowego Przewlekłego Zapalenia Wątroby typu C.

W roku 2013 nowo wykryte **nosicielstwo** wirusa HCV zarejestrowano u 4 osób a nosicielstwo Ag Hbs zarejestrowano u 9 osób i aktualnie w rejestrach tutejszej Stacji figuruje 536 nosicielei hepatotropowych wirusów wątroby w tym:

- 422 – nosicielei HBV
- 111 – nosicielei HCV
- 3 – nosicielei HCV i HBV

1.4 Grypa sezonowa, grypa wywołana wirusem A/H1N1

W 2013 roku na obszarze powiatu szczecineckiego zarejestrowano 1443 przypadki podejrzeń zachorowań na grypę sezonową, najliczniejszą grupą chorującą stanowią osoby między 15 a 64 rokiem życia (937 osób) i powyżej 65 r.ż. (236 osoby). Hospitalizowanych z uwagi na problemy oddechowe było 7 osób z czego 1 osoba w wieku od 0-4, 1 osoba w wieku 5-14 i 5 osób w wieku powyżej 64 roku życia.

Porównując do ubiegłego roku zaobserwowano wzrost zachorowań o 727 osób. Zachorowania w 1442 przypadkach rozpoznano na podstawie objawów klinicznych. W jednym przypadku zachorowanie potwierdzono laboratoryjnie. Rozpoznany czynnik chorobotwórczy to wirus AH1N1. Osób zaszczepionych p/grypę było 3279.

1.5 Choroby wieku dziecięcego.

1.5.1 Odra.

Na terenie powiatu w 2013 roku nie odnotowano żadnych zachorowań na odrę.

1.5.2 Ostre porażenia wiotkie u dzieci do 14 r.ż.

Na terenie powiatu w 2013 roku nie odnotowano żadnych zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do 14 r.ż.

1.5.3 Krztusiec.

W porównaniu do poprzedniego 2012 roku w którym odnotowano 5 zachorowań, liczba zgłoszeń w 2013 roku wynosi 10 w tym dwie osoby były hospitalizowane z powodu długotrwałego kaszlu nasilającego się szczególnie nocą. Populację zachorowań stanowią osoby: 8 lat (1), 17 lat (1), 34 lata (1), 37 lat (1), 40 (1), 41 lat (1), 51 lat (2), 57 (1) i 76 lat (1).

Wszystkie przypadki krztuśca były potwierdzone badaniami p/krztuścowi.

1.5.4 Ospa wietrzna.

Odnotowano duży wzrost zapadalności na ospę wietrzną. Ogółem w 2013 roku w powiecie szczecineckim odnotowano 539 zachorowań (zapadalność 678,52).

Zachorowania na ospę wietrzną dotyczą dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Ilość zachorowań na ospę wietrzną utrzymuje się na wysokim poziomie, bowiem sytuacja epidemiologiczna tej choroby nie jest kształtowana przez masowe szczepienia ochronne. Zapadalność na ospę wietrzną podlega cyklicznym wzrostom, wówczas gdy wzrasta populacja dzieci nie uodpornionych w sposób naturalny przez przechorowanie. Na podległym terenie w 2013r. wg w/w kryteriów do nieodpłatnego zaszczepienia oraz na koszt rodziców zaszczepiono łącznie 68 dzieci.

1.5.5 Różyczka.

W porównaniu do ubiegłego 2012 r. w którym odnotowano 2 zachorowania, liczba zgłoszeń w 2013 roku gwałtownie wzrosła do 116 zachorowań (zapadalność – 146,02). Najliczniejszą grupą chorującą stanowią osoby między 15 a 24 rż. – 89 osób. Chorzy to

mężczyźni (106) i kobiety (10). Mamy do czynienia z tzw. epidemią wyrównawczą (chorują roczniki przed laty nieszczepione) – bez hospitalizacji.

1.5.6 Nagminne zapalenie przyusznic – świnka.

W porównaniu z rokiem ubiegłym nie zanotowano wzrostu zarejestrowanych zachorowań. Zarejestrowano 3 zachorowania wśród populacji żeńskiej i 2 zachorowania wśród populacji męskiej. Dotyczyły dzieci w grupie wiekowej od 1 do 14 lat. Spośród 5 osób, które uległy zachorowaniu tylko 1 osoba nie była szczepiona. Dwie osoby otrzymały po 1 dawce i dwie osoby otrzymały po 2 dawki szczepionki MMR bądź Priorix. Nie było hospitalizacji.

1.5.7 Płonica

W 2013 roku na terenie powiatu szczecineckiego odnotowano wzrost zachorowań na płonicę. Zarejestrowano 81 przypadków zachorowania co stanowi 101,86 wskaźnika zapadalności przypadków płonicy co w porównaniu z rokiem 2012 (32) wskazuje na wzrost zachorowalności. Żaden przypadek nie był hospitalizowany.

1.6 Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu.

1.6.1 Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu.

Zarejestrowano 1 przypadek zarejestrowanego zachorowania. Dotyczyło dziecka płci męskiej w grupie wiekowej 0 z terenu wiejskiego. Dziecko było hospitalizowane. Zachorowanie zakończyło się wyzdrowieniem.

1.6.2 Wirusowe zapalenie opon mózgowych.

W roku 2013 zarejestrowano 3 przypadki zachorowania. Zachorowania dotyczyły 2 kobiet w wieku 29 lat i 32 lat i 1 mężczyzny w wieku 18 lat. Kobiety pochodziły z obszaru miejskiego natomiast mężczyzna z obszaru wiejskiego. Czynniki chorobotwórcze w tych 3 przypadkach nie zostały ustalone.

1.6.3 Wirusowe zapalenie mózgu.

Zarejestrowano 1 przypadek zarejestrowanego zachorowania. Dotyczyło osoby płci żeńskiej w grupie wiekowej 14 lat z terenu miejskiego. Dziewczynka była hospitalizowana. Zachorowanie zakończyło się wyzdrowieniem.

1.7 Inwazyjna choroba meningokokowa.

Na terenie powiatu w 2013 roku nie odnotowano inwazyjnej choroby meningokokowej.

1.8 Borelioza z Lyme.

W 2013 roku odnotowano spadek zapadalności na boreliozę w stosunku do roku poprzedniego o 7 przypadków. Łącznie zarejestrowano 11 przypadków tej choroby – 3 osoby hospitalizowane. Chorzy na boreliozę stanowią grupę osób dorosłych: 6 mężczyzn, 4 kobiety i 1 dziewczynka w wieku 4 lat. Przeważającą postacią boreliozy to stawowa (6), skórna (4) i 1 nieustalona. Do wymienionej grupy przeważającą liczbę bo, aż 5 osób stanowią pracownicy leśni, pozostali to miłośnicy grzybobrań.

1.9 Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień.

W roku 2013r. zarejestrowano 149 przypadków pokąsań w tym 15 dzieci do 14 roku życia przez zwierzęta domowe i tyle też przeprowadzonych było wywiadów epidemiologicznych. Do szczepień zakwalifikowano 15 osób w tym 2 dzieci do 14 roku życia. Były to osoby pokąsane przez nieznaną psę i koty. Pokąsań przez dzikie zwierzęta nie stwierdzono.

Tabela 2: Pokąsania przez zwierzęta

ROK	2011	2012	2013
Liczba pokąsań :			
-ogółem	158	131	149
-w tym dzieci do lat 14	40	22	33
Liczba pokąsań przez poszczególne zwierzęta: PSY	139	100	122
➤ koty	17	25	25
➤ szczur domowy	1	1	1
➤ nietoperz	-	1	-
➤ lis	-	-	-
➤ tchórzofretka	1	-	-
➤ kuna leśna	-	2	-
➤ królik domowy	-	1	-
➤ inne - koń	-	-	1
➤ zwierzę nieznanie	-	1	-
Liczba osób zakwalifikowanych do szczepień przeciw wścieklźnie	10	10	15

1.10. Choroby przenoszone drogą płciową**Tabela 3: Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową rok 2013**

Wyszczególnienie	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ w tym:					
	ogółem	Kiła		Rzeżączka		Inne
		razem	przypadek możliwy	razem	Przypadek możliwy	chlamydie
<i>Powiat :</i>	0	0	0	0	0	0
W tym:						
Miasto	-	-	-	-	-	-
Wieś	-	-	-	-	-	-
Mężczyźni	-	-	-	-	-	-
Kobiety	-	-	-	-	-	-
Wg grup wiekowych:						
0 - 14	-	-	-	-	-	-
15 - 19	-	-	-	-	-	-
20 - 29	-	-	-	-	-	-
30 - 44	-	-	-	-	-	-
45 - 64	-	-	-	-	-	-
65 i więcej	-	-	-	-	-	-
Liczba osób objętych nadzorem ogółem	-					

1.11. Gruźlica

Tabela 4: Zachorowania na gruźlicę

Wyszczególnienie	Gruźlica				
	wszystkie postacie	w tym			
		Płucna			innych narządów
		razem	zakaźna (prątkująca)	niezakaźna	
Powiat szczecinecki	9	9	5	4	-
W tym:					
Miasto	6	6	3	3	-
Wieś	3	3	2	1	-
Mężczyźni	6	6	4	2	-
Kobiety	3	3	1	2	-
Wg grup wiekowych:					
0 – 14	-	-	-	-	-
15 – 19	1	1	-	1	-
20 – 29	-	-	-	-	-
30 – 44	5	5	2	3	-
45 – 64	3	3	1	2	-
65 i więcej	-	-	-	-	-
Liczba osób objętych nadzorem: ogółem	19				

2. Realizacja szczepień ochronnych

W 2013r. Program Szczepień Ochronnych realizowany był przez 19 świadczeniodawców w 26 gabinetach szczepień, które obejmowały swoją opieką 15654 dzieci i młodzieży do 19 roku życia. W 2013r. przeprowadzono 51 kontroli punktów szczepień. W trakcie przeprowadzonych kontroli gabinetów szczepień szczególną uwagę zwracano na:

- wykonawstwo szczepień ochronnych
- warunki przechowywania szczepionek,
- zachowanie łańcucha chłodniczego podczas transportu szczepionek
- przepływ kart uodpornienia (dokumentowanie przychodzących i wychodzących kart)
- sposób postępowania ze sprzętem jednorazowego użycia,
- bieżący stan sanitarny w punktach szczepień

Program szczepień ochronnych w roku sprawozdawczym realizowany był prawidłowo, bez zakłóceń, dając w rezultacie wysoki odsetek zaszczepionych dzieci i młodzieży w poszczególnych rocznikach (wykonawstwo 99,3 %).

Tabela 5. Stan zaszczepienia w roku 2013 r osób narażonych na zakażenie (tężec, wścieklizna) oraz osób szczepionych szczepionkami nie finansowanymi przez Ministerstwo Zdrowia.

RODZAJ SZCZEPIENIA	LICZBA OSÓB ZASZCZEPIONYCH	LICZBA OSÓB ZASZCZEPIONYCH
	2012	2013
Tężec	778	904
Wścieklizna	10	15
Grypa	1535	3279
Kleszczowe zapalenie mózgu	17	78
Ospa wietrzna	58	68
Neisseria meningitidis	27	29
Wirus brodawczaka	151	117
WZW A	21	43
Rotawirusy	99	79
Streptococcus pneumoniae	219	263

2.1 Niepożądane odczyny poszczepienne

W roku 2013 zanotowano 2 odczyny poszczepienne;

- 1 niepożądany odczyn poszczepienny po szczepieniu szczepionką p/gruźlicy – BCG
- 1 po szczepieniu szczepionką DTP- p/błonicy, tężcowi i krztuścowi.

Tabela 6. Stan zaszczepienia p/WZW typu B w populacji powiatu w latach 2007 – 2013

ROK	DZIECI DO LAT 14	DZIECI ZASZCZEPIONE	%	MIESZKAŃCY POWIATU	MIESZKAŃCY ZASZCZEPIENI	%
2007	12714	11897	94,5	77276	20496	26,5
2008	12384	11933	96,4	77132	20324	26,6
2009	12082	11677	96,7	76 973	19821	26,0
2010	11710	11334	96,8	77 064	19076	24,8
2011	11444	11069	96,7	76868	18367	23,9
2012	11178	10808	96,7	79437	19123	24,1
2013	11006	10637	96,7	79356	20327	25,6

Tabela nr 7. Odsetek zaszczepionych przeciwko WZW A w populacji powiatu w latach 2007 – 2013

ROK	MIESZKAŃCY POWIATU	MIESZKANCY ZASZCZEPIENI P/WZW A W DANYM ROKU	%
2007	77276	300	0,40
2008	77132	54	0,07
2009	76973	71	0,09
2010	77064	25	0,03
2011	76868	44	0,06
2012	79437	21	0,03
2013	79356	43	0,05

Tabela nr 8. Odsetek zaszczepionych przeciwko grypie na terenie Powiatu Szczecinek w latach 2007-2013r.

ROK	MIESZKAŃCY POWIATU	MIESZKANCY ZASZCZEPIENI P/GRYPIE W DANYM ROKU	%
2007	77276	3207	4,15
2008	77132	2746	3,6
2009	76973	3855	5,0
2010	77064	3110	4,0
2011	76868	2107	2,7
2012	79437	1535	1,9
2013	79356	3279	3,0

II STAN SANITARNY PODMIOTÓW DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ

1. Decyzje administracyjne wydane na podmioty działalności leczniczej, z wyodrębnieniem decyzji dotyczących opiniowania pomieszczeń.

W roku 2013 nie wydano decyzji administracyjnych na podmioty działalności leczniczej w 2013r. wydano 16 decyzje, wszystkie dotyczyły opinii sanitarnych.

2. Podmioty działalności leczniczej

2.1 Szpitale

2.1.1 Stan techniczny i funkcjonalność szpitali

Szpital od kilku lat sukcesywnie jest modernizowany, oddziały typu położnictwo, chirurgia, centralna sterylizatornia zostały wyremontowane zgodnie z założeniem programu dostosowania. Uaktualniony program dostosowania przewiduje dalsze modernizacje. Wraz z rozpoczęciem roku 2013 rozpoczęła się rozbudowa szpitala w Szczecinku. Dobudowany jest nowy pawilon, do którego zostaną przeniesione wybrane oddziały szpitalne np. oddział wewnętrzny (wg programu dostosowania do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011r., w sprawie wymaga, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej)

Tabela 9. Wykaz oddziałów szpitala w Szczecinku

Szpital w Szczecinku Sp. z o.o. ul. Kościuszki 38 Szczecinek	
ogólna liczba łóżek:	180
w tym:	
a. Oddział	liczba łóżek
<i>b. Oddział Wewnętrzny</i>	50
<i>c. Oddział Chirurgiczny</i>	32
<i>d. Oddział Noworodkowy</i>	19
<i>e. Oddział Ginekologiczny</i>	10
<i>f. Oddział Dziecięcy</i>	15
<i>g. Oddział Ortopedyczny</i>	16
<i>h. Oddział Położniczy</i>	26
<i>i. OIT</i>	4
<i>j. Szpitalny Oddział Ratunkowy</i>	8

Szpital posiada także:

- Zespół Ratownictwa Medycznego
- izbę przyjęć położniczą
- izbę przyjęć ogólną
- blok operacyjny dla potrzeb chirurgii i ginekologii
- blok operacyjny dla potrzeb położnictwa
- blok porodowy
- centralną sterylizatornię
- pracownię endoskopową
- pracownię tomografii komputerowej
- pracownię RTG
- oraz w/w oddziały (wg tabeli Nr 6)

Szpital posiada nowo wybudowany pawilon. w którym będzie mieścił się oddział wewnętrzny oraz ortopedia z blokiem operacyjnym. Ponadto na dachu pawilonu znajduje się lądowisko dla śmigłowców sanitarnych. Według harmonogramu prac jaki był zaplanowany na rok 2013 przygotowany przez szpital, rozpoczął się remont części oddziału wewnętrznego pod potrzeby SOR I OIT-u, remont oddziału dziecięcego. Oddział dziecięcy obecnie mieści się na poddaszu szpitala, nie spełnia wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenie i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2012, poz. 739). Planowany był do gruntownej modernizacji, jednak z określonych przyczyn, remont został przełożony na rok 2014.

2.1.2 Dezynfekcja

W szpitalu oraz na oddziałach znajdujących się na terenie miasta Szczecinek, procesy dezynfekcji prowadzone są zgodnie z wewnętrzną procedurą procesu dezynfekcji przy użyciu środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania. Większość środków

dezynfekcyjnych stanowią gotowe roztwory do użycia. Roztwory środków dezynfekcyjnych jeśli jest taka potrzeba sporządzane są na bieżąco na stanowiskach roboczych w oddziałach przez przeszkolony personel medyczny. Preparaty dezynfekcyjne przechowywane są w wydzielonych i zamykanych szafkach w magazynkach oddziałowych lub gabinetach zabiegowych na poszczególnych oddziałach. Narzędzia wielorazowego użytku dezynfekowane były w pełnym zanurzeniu, bezpośrednio po użyciu w oddziałach, w specjalnych krytych i oznakowanych pojemnikach. Pojemniki na roztwory dezynfekcyjne oznakowane były zgodnie z wymogami: nazwa środka, stężenie, data i godzina sporządzenia, podpis osoby sporządzającej. W oddziale wewnętrznym i chirurgicznym w basenowi usytuowane są myjki-dezynfektory do kaczek i basenów. OIT ortopedia, ginekologia – kaczki i baseny są moczone w Medicarinie w wyznaczonych pojemnikach; miejsce basenownie lub inne pomieszczenia w oddziałach. Po dezynfekcji baseny i kaczki przechowywane są na stelażach lub w zamykanych szafkach przeznaczonych do tego celu zlokalizowanych w brudownikach. W oddziale dziecięcym stosuje się baseny i kaczki jednorazowego użytku. Szpital w Szczecinku posiada pracownię endoskopii, w skład której chodzą: wydzielony gabinet badań dolnego i górnego odcinka przewodu pokarmowego z pokojem przygotowań, wydzielone jest pomieszczenie zmywalni wyposażone w urządzenia do mycia i dezynfekcji, pokój z jednym stanowiskiem wybudzeń dla pacjentów po badaniu w przypadku wykonywania znieczulenia. Program dostosowania przewiduje wydzielenie i zainstalowanie kabiny z natryskiem. Zmywalnia wyposażona jest w wentylację mechaniczną nawiewno-wyciągową. Dezynfekcja endoskopu odbywa się w myjni automatycznej, czas trwania cyklu to 45 min, środek dezynfekcyjny – Secusept Extra. Narzędzia endoskopowe (szczypczyki biopsyjne, inne), szczotki do mycia kanałów są jednorazowego użytku. Endoskopy czyste przechowywane są w szczelnych szafach, w pozycji wiszącej. Zabiegi kolonoskopii i gastroskopii wykonywane są z zachowaniem rozdziału czasowego. W roku 2013 wykonano 1511 gastroskopii oraz 510 kolonoskopii. We wszystkich oddziałach, w gabinetach zabiegowych, gabinetach lekarskich, dyżurkach pielęgniarских, stanowiska do mycia rąk wyposażone były w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem w płynie, dozowniki ze środkiem antyseptycznym do rąk, zasobniki z ręcznikami jednorazowego użytku, pojemniki na zużyte ręczniki. Gabinety zabiegowe zostały wyposażone w armaturę czerpalną uruchamianą bez kontaktu z dłonią. Przy stanowiskach mycia rąk w widocznych miejscach znajdowały się opracowane instrukcje higienicznego mycia rąk.

2.1.3 Utrzymanie bieżącej czystości.

Sprzątanie pomieszczeń szpitala i w/w oddziałów prowadzone jest przez personel szpitalny (salowe) oddziału. Oddziały posiadają specjalistyczne wózki i sprzęt do utrzymania czystości oraz wyposażone są w sprzęt do sprzątania podzielony w zależności od stref czystości mikrobiologicznej. Na wszystkich oddziałach znajduje się co najmniej jeden brudownik, w którym jest dostęp do wody, przechowywane są środki do mycia różnych rodzajów powierzchni oraz dezynfekcyjne, mopy, ściereczki, wózki. Na wszystkich oddziałach są opracowane i stosowane procedury: sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z brudną bielizną oraz postępowania z odpadami medycznymi. Szpital posiada opracowany plan higieny szpitalnej *Szpital w Szczecinku* pościel prana jest przez firmę Partner Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum ul. Naj. Św. Marii Panny 5 e 59-220 Legnica - pralnia Stargard Szczeciński DGP Dozarbud Grupa Polska sp. z o.o Członek Konsorcjum – nr umowy 1/04/2013 r z dnia 04.03.2013 r. do dnia 04.03.2014 r. (KRS: 0000412434, NIP: 6912497252).

2.1.4 Sterylizacja

Szpital w Szczecinku posiada własną centralną sterylizatornię, która usytuowana jest na najniższej kondygnacji budynku głównego szpitala. Pomieszczenia sterylizacji zostały

przygotowane zgodnie ze standardami zawartymi w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r., w sprawie szczegółowych wymaga, jakim powinny odpowiada pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2012.739)*. Transport sprzętu i materiałów do sterylizacji i po sterylizacji prowadzony jest windą transportową zgodnie z opracowaną procedurą transportową z zachowaniem rozdziału czasowego dla transportu materiału „brudnego” i „czystego”. Narzędzia wstępnie namaczane są w gabinetach zabiegowych oraz na blokach operacyjnych, następnie wózkami transportowymi transportowane są do sterylizacji, tam ponownie zostają poddane dezynfekcji, myciu, suszeniu i pakowaniu w torebki soplowo-papierowe lub w papier (podwójny).

Kontrola wewnętrzna procesów sterylizacji jest prowadzona w oparciu o:

- Wskaźniki biologiczne w autoklawach gazowych stosowane są codziennie (od poniedziałku do piątku). W autoklawach próżniowych badania wykonuje się z częstotliwością raz w tygodniu.
- wskaźniki chemiczne, klasa D, częstotliwość – każdorazowo do każdego procesu.
- Wskaźniki fizyczne – rejestracja podstawowych parametrów fizycznych w postaci wydruków, wykresów, prowadzona jest archiwizację wyników kontroli, a także prowadzony jest rejestr wydawania sterylnych narzędzi dla podmiotów z zewnątrz.

Prowadzona jest archiwizacja wyników kontroli. W ramach każdej kontroli szpitala sprawdzano sposób przygotowywania materiałów do sterylizacji oraz systematyczność bakteriologicznej kontroli procesów sterylizacji. Ogólna liczba badań autoklawów parowych wynosiła 540, gazowych 260. Pracownicy sterylizacji zostali przeszkoleni przez zewnętrzne firmy, posiadają certyfikaty. Awaryjność urządzeń sterylizujących była niewielka dotyczyła uszkodzeń mechanicznych np. zbyt niska temperatura (autoklawy próżniowe, awarie w miesiącu lipcu br.) lub elektroniczne awarie autoklawów gazowych (w miesiącu kwietniu br.)

Na potrzeby oddziałów szpitalnych pracuje:

- autoklaw SI 000 MATACHANA Nr 38668, rok produkcji 2001
- autoklaw STERIVAP BMT 669 – 2 ED, rok produkcji 2008
- sterylizator gazowy typu STER-WACT 487/AGP z 1998 roku o dużych mocach przerobowych
- sterylizator gazowy z abatorem 5 XL STER-WACT NR 20224/77770/027 3N, rok produkcji 2009
- do wyposażenia należą również 2 myjki myjąco-dezynfekcyjne.

Sterylizatornia świadczy usługi na zewnątrz dla:

- Centrum Usług Medycznych „Dializa” spółka z o.o. ul. Kilińskiego 7 Szczecinek
- Pomorski Ośrodek Diagnostyki Medycznej PODIMED ul. Spółdzielcza 8 Szczecinek
- NZOZ „Centrum Kardiologii Allenort” ul. Kilińskiego 7 Szczecinek

2.2 Zakażenia szpitalne i ocena działalności szpitalnych zespołów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.

W szpitalu w Szczecinku oraz niżej wymienionych podmiotach leczniczych, w których udzielane są całodobowe świadczenia zdrowotne zgodnie z *ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 r.* powołane zostały Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych, Nie wszystkie podmioty mają pełny skład Zespołu, najtrudniej jest o specjalistę od mikrobiologii. W 2013 roku wystąpiły dwa ogniska zakażenia szpitalnego w Szpitalu w Szczecinku na Oddziale Intensywnej Terapii. Czynnikiem etiologicznym była *Klebsiella pneumoniae* ESBEL (+). Zakażonych ogółem

zostało 11 osób, odnotowano 5 zgonów (dochodzenie epidemiologiczne zakażenie z dnia 19.12.13r. zakończone w luty 2014r.) Opracowane dochodzenia zostały przesłane do działu epidemiologii w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie.

Szpital jest w posiadaniu procedur dotyczących postępowania z pacjentami zakażonymi oraz chorobą zakaźną. Według procedur na poszczególnych oddziałach wydzielone są pojedyncze sale z węzłem sanitarnym lub izolatka (oddział chirurgii). Procedura obowiązuje do stosowania wszelkich środków ostrożności poprzez samą izolację pacjenta w przygotowanym pomieszczeniu, stosowania środków ochrony osobistej, higienicznego postępowania ze sprzętem medycznym, aparaturą medyczną i wyposażeniem oraz postępowania z odpadami, bielizną, materiałem diagnostycznym.

W roku 2013 odbyło się 20 szkoleń z zakresu profilaktyki zakażeń szpitalnych i procedur przeciwepidemicznych, tematami szkoleń było np.: ekspozycja zawodowa (50 osób), postępowanie z odpadami medycznymi (30 osób), polityka antybiotykowa (13 osób), mycie i dezynfekcja rąk (40 osób), zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale położniczym (10 osób), organizacja utrzymania czystości w szpitalu (11 osób), zakażenia odcewnikowe, profilaktyka (21 osób).

Szpital nie posiada laboratorium mikrobiologicznego, również lekarza mikrobiologa. Badania w tym kierunku wykonywane były w Sekcji Diagnostyki Mikrobiologicznej w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinku. W szpitalu nie przeprowadzono deratyzacji i dezynsekcji.

3 Oddziały szpitalne prowadzone przez inne podmioty nie związane ze Szpitalem w Szczecinku;

A. **Oddział Kardiologii „Centrum Kardiologii ALLENORT” ul. Kilińskiego 7 w Szczecinku**, prowadzony jest przez Klinikę Allenort Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie zlokalizowany w budynku usług medycznych na II piętrze, działa od 2009r. Pomieszczenia wchodzące w skład oddziału: sala intensywnego nadzoru kardiologicznego (5 łóżek), 2 sale 2-łóżkowe z węzłem sanitarnym oraz 1 sala chorych 3-łóżkowa również z węzłem sanitarnym, sala zabiegowa, pracownia rentgenodiagnostyki zabiegowej- hemodynamiki i elektrofizjologii. Stan sanitarno-techniczny bez zastrzeżeń. Utrzymaniem czystości i porządku zajmuje się personel szpitala. W szpitalu wydzielone są dwa pomieszczenia gospodarcze, jeden po stronie zabiegowej, drugi w części łóżkowej. W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej w oddziale, procedura medyczna mówi, iż z uwagi na brak izolatki, wówczas wyznacza się jedną salę chorych. Sprzęt do sprzątania jest przechowywany prawidłowo, mopy, ścierki oddawane są do pralni DPS w Bornem Sulinowo codziennie. Szpital nie posiada komory dezynfekcyjnej. W brudowniku znajdują się macerator do jednorazowych kacek i basenów. W oddziale do zabiegów kardiologicznych w większości stosuje się sprzęt i narzędzia jednorazowego użytku. Narzędzia wielokrotnego użytku, które mogą być wykorzystywane do zabiegów, odkładane są do pojemnika z środkiem dezynfekcyjnym, pojemniku plastikowym, zamykanym, z sitkiem., następnie odoszczędzone do Centralnej Sterylizacji w Szpitalu (umowa bezterminowa). W szpitalu formalnie powołany jest zespół do spraw zakażeń szpitalnych, w 2013r podpisana została umowa z specjalistą mikrobiologiem.(umowa – zlecenie). Szpital nie posiada laboratorium mikrobiologicznego – podpisaną miał umowę z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinku. W szpitalu wykonywane są aktualizacje procedur medycznych przeciwepidemicznych, co najmniej raz w roku lub w zależności od potrzeby. Przeprowadzone kontrole wewnętrzne (5) obejmowały zakres: oceny bieżącej czystości w Centrum Kardiologii Allenort w Szczecinku, oceny procedur medycznych, oceny występowania zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,

monitorowania czynników alarmowych i zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń (ocena procedur). W 2013 roku nie przeprowadzono szkoleń wewnętrznych z zakresu profilaktyki zakażeń. Nie prowadzono zabiegów dezynsekcji i deratyzacji.

B. Centrum Usług Medycznych DIALIZA Sp.z o.o. ul. Kilińskiego 7 Szczecinek

prowadzi na terenie Szczecinka świadczenia w zakresie dializ, oddział nefrologiczno-internistyczny oraz poradnię nefrologiczną i diabetologiczną:

- **Oddział Nefrologiczno-Internistyczny z pododdziałem diabetologicznym** w Szczecinku ul. Kilińskiego 7, piętro V, powstał w 2010r. Wyposażony w sale chorych, liczba łóżek – 15, każda sala posiada bezpośrednie połączenie z sanitariatem, salę obserwacyjną, izolatkę, gabinet zabiegowy, pomieszczenia pomieszczenie porządkowe, brudownik. Przy oddziale znajduje się izba przyjęć, w której przyjmowani są pacjenci do oddziału. Pościel oddawana jest codziennie do prania - umowa z DPS Borne Sulinowo. W brudowniku znajdują się macerator do jednorazowych kacek i basenów. W oddziale do zabiegów stosuje się sprzęt i narzędzia jednorazowego użytku oraz narzędzia wielokrotnego użytku, które po wykorzystaniu do zabiegów, odkładane są do pojemnika z środkiem dezynfekcyjnym, pojemniku plastikowym, zamkniętym, z sitkiem, myte i pakowane w wyznaczonym pomieszczeniu, następnie odnoszone do Centralnej Sterylizacji w Szpitalu (umowa do końca roku 2013). W szpitalu formalnie powołany jest zespół do spraw zakażeń szpitalnych, w 2013r, w dalszym ciągu brak było specjalisty mikrobiologa. Szpital nie posiada laboratorium mikrobiologicznego - podpisaną miał umowę z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinku. W placówce przeprowadzono 4 kontrole wewnętrzne w zakresie: oceny bieżącej czystości w oddziale nefrologii i stacji dializ; oceny przestrzegania procedur medycznych; sposobu mycia i dezynfekcji rąk przez personel medyczny. Przeprowadzono 2 szkolenia wewnętrzne w zakresie profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych – ilość uczestników 25 osób; postępowanie z ostrymi narzędziami w sposób minimalizujący ryzyko zranień – liczba uczestników 23 osoby. W roku 2013 nie prowadzono zabiegów dezynsekcji i deratyzacji.
- **Stacja dializ „Dializa w Szczecinku”** – Szczecinek ul. Kilińskiego 7, piętro III, wydzielono 3 sale dializ: 1 sala – 12 stanowiskowa, 1 sala dializ – 3 stanowiskowa dla osób zakażonych, 1 sala dializ – 1 stanowiskowa dla przewlekle chorych, w stanie ciężkim połączona z węzłem sanitarnym. Na tym poziomie mieści się również poradnia nefrologiczna.
- **Poradnia diabetologiczna i nefrologiczna, pracownia USG-** Szczecinek ul. Kilińskiego 7, piętro V – dostęp z części ogólnej tj. hol windy/komunikacyjny wewnętrzny, posiada oddzielną poczekalnię z rejestracją, wydzielone są gabinety przyjęć, w poczekalni dostępne są sanitariaty. Poradnia we wrześniu 2013r., otrzymała pozytywną decyzję sanitarną.

- C. „Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka”** przy ul. Kościuszki 38b należący do Pomorskiego Ośrodka Diagnostyki Medycznej PODIMED Sp. z o.o. ul. Spółdzielcza 8 w Szczecinku. W skład Centrum wchodzi: poradnia okulistyczna oraz oddział okulistyczny z blokiem operacyjnym. Oddział posiada 5 sal chorych (1 sala 1-osobowa, 1 sala 2-osobowa, 1 sala 3-osobowa, 1 sala 4-osobowa, wszystkie wyposażone w węzeł sanitarny), a także gabinet zabiegowy, brudownik, kuchenkę oddziałową, gabinet lekarski. W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej pacjenta izoluje się w sali jednoosobowej, postępowanie personelu opisane w procedurze. Pomieszczenia magazynowe (pościel, sprzęt, pomieszczenia

dla personelu służbowe, brudownik dla bloku) znajdują się na wyższym piętrze, tam też znajduje się blok operacyjny. Na blok operacyjny składają się: sala operacyjna, śluza szatnia/pomieszczenie przygotowania pacjenta, sala wybudzeń z węzłem sanitarnym, podręczna sterylizacja dzieląca się na pomieszczenie wstępnego mycia i dezynfekcji sprzętu, narzędzi oraz pomieszczenie sterylizacji. Transport pacjentów na blok operacyjny zapewniony jest poprzez dźwig towarowo-osobowy. Pościel oddawana codziennie do prania – umowa z DPS Borne Sulinowo. Stan techniczny i sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń. W brudowniku znajdują się macerator do jednorazowych kacek i basenów. W oddziale do drobnych zabiegów oraz na bloku operacyjnym stosuje się sprzęt i narzędzia jednorazowego użytku oraz narzędzia wielokrotnego użytku, które po wykorzystaniu, odkładane są do pojemnika z środkiem dezynfekcyjnym, pojemniku plastikowym, zamykanym, z sitkiem, myte i pakowane, sterylizowane na bloku operacyjnym w pomieszczeniu sterylizacji. W szpitalu formalnie powołany jest zespół do spraw zakażeń szpitalnych, w dalszym ciągu brak jest specjalisty mikrobiologa. Szpital nie posiada laboratorium mikrobiologicznego - podpisaną miał umowę z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinku. W oddziale przeprowadzono 3 kontrole wewnętrzne, łączna liczba przeszkolonych pracowników – 4 osoby (zatrudnione na oddziale). Zakres obejmował: postępowanie w przypadku wystąpienia ogniska epidemiologicznego; wybrane zasady z higieny i profilaktyki pielęgniarstwa; błędy popełniane najczęściej przy myciu i dezynfekcji rąk. Szkolenia wewnętrzne prowadzone były dla wszystkich pracowników medycznych w niezależnie od charakteru pracy w zakresie zapobiegania szerzenia się zakażeń. W oddziale okulistycznym odbyły się 4 szkolenia i spotkania z pracownikami dotyczące stosowania procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń. W roku 2013 nie prowadzono zabiegów dezynsekcji i deratyzacji.

- D. **PZOZ „Salus” ul. Kościuszki 38C Szczecinek** – oddział psychiatryczny z poradnią zdrowia psychicznego. Zlokalizowany w samodzielnym budynku, wielokondygnacyjnym, jedną część stanowi oddział, drugą poradnia zdrowia psychicznego. Ogólna liczba łóżek 29 w tym 4 łóżka detoksykacji. Pokoje kilkuosobowe, sale wyposażone w tapczany i szafki przyłóżkowe. W oddziale mieści się również pokój terapeutyczny, gabinet zabiegowy, lekarski, placówce sporadycznie stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku. Pościel oddawana codziennie do prania – umowa z DPS Borne Sulinowo. Brudna pościel, sprzęt porządkowy przechowywany w łazienkach dla pacjentów w wydzielonych szafkach pod zamknięciem, na każdej kondygnacji. Stan techniczno-sanitarny nie budzi zastrzeżeń, w 2013 roku nie dokonywano remontów. W 2013r. w/w placówce nie dokonywano zbiegów dezynsekcji i deratyzacji.

4 Stacjonarna i całodobowa jednostka świadcząca usługi zdrowotne inne niż szpitalne:

- A. **„Patronka” ul. Lelewela 11 Szczecinek** –zakład opiekuńczo – leczniczy. W zakładzie wyodrębnione są oddziały: opiekuńczo-pielęgnacyjny ogólnym (34 łóżka), oddział pielęgnacyjno -opiekuńczy psychiatryczny (14 łóżek), oddział terapii uzależnień (20 łóżek). Sprzątaniem zajmuje się personel zatrudniony przez w/w jednostkę, który został odpowiednio przeszkolony i zaznajomiony z procedurami dotyczącymi prawidłowego sprzątania. Powołany został również Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych, prowadzone są szkolenia wewnętrzne dla personelu w zakresie procedur medycznych zapobiegających szerzeniu się zakażeń szpitalnych, np. mycia i dezynfekcji rąk, postępowania z pacjentami zakażonymi, postępowania z odpadami medycznymi. Jednostka podpisała umowę z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinku na usługi w zakresie badań w kierunku mikrobiologii. Brudna pościel, bielizna odbierana jest przez pralnie

w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie dwa razy w tygodniu. W roku 2013r. w/w placówce nie dokonywano zbiegów dezynsekcji i deratyzacji.

5 Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie zostały w miarę możliwości dostosowane do wymogów zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*. Działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych obejmują między innymi opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Procedury podlegają kontroli przez Inspekcję Sanitarną z godnie z załącznikami otrzymanych od Głównego Inspektora Sanitarnego. W roku 2013 nie stwierdzono nieprawidłowości, głównie wydawane były zalecenia dotyczące drobnych uzupełnień procedur, uwag do przeprowadzanych kontroli wewnętrznych. Postępowanie z odpadami odbywa się prawidłowo, w pojemnikach plastikowych – „ekopak”, pojemnikach pedałowycy zaopatrzonych w worki czerwone. Wszystkie placówki posiadają zawarte umowy z firmami uprawnionymi do odbioru i unieszkodliwiania odpadów medycznych. Odpady gromadzone i przechowywane są w wyznaczonych, zamykanych pomieszczeniach, w lodówkach, bądź odbierane bezpośrednio z gabinetu co 72 godziny. Praktycznie wszystkie poradnie lekarzy rodzinnych bazują na sprzęcie jednorazowego użytku, z wyjątkiem jedynie SPZOZ Borne Sulinowo, które posiada swoją sterylizację ze względu na posiadanie poradni stomatologicznej i chirurgicznej. Duże poradnie stomatologiczne również mają własne pomieszczenia sterylizacyjne. Pozostałe zakłady opieki zdrowotnej np. krwiodawstwo, narzędzia wielokrotnego użytku sterylizuje w Szczecinie w Centrum Regionalnego Krwiodawstwa.

6 Indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentyków oraz pielęgniarek i położnych.

Praktyki dentyków (32) i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie (33) – stan techniczny pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń. W ocenie stanu sanitarnego pod uwagę brano warunki techniczno-sanitarne pomieszczeń i funkcjonalność, sposób gromadzenia i postępowania z odpadami medycznymi, proces postępowania z narzędziami wielorazowego użytku po ich zastosowaniu, wyposażenie stanowisk mycia i dezynfekcji rąk oraz stanowisk obróbki „brudnych” i „czystych” narzędzi stomatologicznych. Ocenie podlegały także procedury dotyczące powyższych zagadnień.

Praktyki pielęgniarskie usytuowane w placówkach leczniczych lub w szkołach (gabinety szkolne). Stan techniczny pomieszczeń, w których świadczone są usługi medyczne nie budzi zastrzeżeń. Stan sanitarny i wyposażenie toreb wyjazdowych pielęgniarek środowiskowych pracujących w terenie bez zastrzeżeń. Sprząatanie pomieszczeń – według umowy najmu. Środki dezynfekcyjne stosowane w gabinetach rozdzielane są zgodnie z przeznaczeniem. Do narzędzi stomatologicznych, chirurgicznych używane są zazwyczaj środki rozrabiane z wodą, do powierzchni stosowane są preparaty w aerozolu lub jako chusteczki, do rąk są to preparaty gotowe. Pojemniki na roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych na narzędzia są kompletne (pokrywa, sito, pojemność dostosowana do ilości wsadu, data, podpis osoby przygotowującej). Postępowanie z odpadami odbywa się prawidłowo, w pojemnikach plastikowych – „ekopak”, pojemnikach pedałowycy zaopatrzonych w worki czerwone. Wszystkie skontrolowane praktyki lekarskie i pielęgniarskie posiadają zawarte umowy z firmami uprawnionymi do odbioru i unieszkodliwiania odpadów medycznych. Odpady gromadzone i przechowywane są w wyznaczonych, zamykanych pomieszczeniach, w lodówkach, bądź odbierane bezpośrednio z gabinetu co 72 godziny.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI:

Działania pracowników Inspekcji Sanitarnej przyniosły w 2013 r. kolejne wymierne efekty w zakresie poprawy funkcjonalności a także wyposażenia gabinetów w urządzenia i sprzęt ułatwiający zachowanie reżimu sanitarnego. Wszystkie placówki lecznictwa zamkniętego i otwartego mają podpisane ze specjalistycznymi firmami umowy na utylizację odpadów medycznych. Postępowanie ze sprzętem jednorazowego i wielorazowego użytku nie budziło zastrzeżeń. Procesy sterylizacji w placówkach prowadzone są w oparciu o właściwe systemy dokumentacji dostosowanej do potrzeb własnych. Procesy sterylizacji poza kontrolą zewnętrzną objęte są systemem autokontroli.

III. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY ŻYWNOŚCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Głównym celem działania sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku jest zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań sanitarno – zdrowotnych oraz pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzony jest w oparciu o obowiązujące podstawy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz analizę zagrożeń w powiecie.

Prowadzone działania dotyczą:

- oceny warunków sanitarno – higienicznych i technicznych produkcji i dystrybucji sprzedaży, transportu środków spożywczych, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną, próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- monitorowanie wycofanej z obrotu żywności, kosmetyków i przedmiotów użytku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (system RASFF i RAPEX);
- nadzór nad kosmetykami, w tym ocena ich znakowania;
- realizacja zamierzeń zaplanowanych corocznie w polityce przedsięwzięć dla powiatu w oparciu o wytyczne GIS.

W trakcie kontroli sanitarnych zwracano również uwagę przedsiębiorcom branży żywnościowej na obowiązek opracowania i wdrożenia metod analizy zagrożeń, w tym systemu krytycznych punktów kontroli (HACCP).

1. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

W roku 2013 r. nadzorem sanitarnym objęto **755** zakładów, w tym:

- produkcji żywności – **23**
- obrotu żywnością – **486**
- żywienia zbiorowego – **182**, w tym zamkniętego – **84**
- obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – **4**
- obrotu kosmetykami – **3**

W 2013 r. zgodnie z opracowanym rocznym harmonogramem kontroli w nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem **824** kontroli i rekontroli.

Zatwierdzono **154** zakłady. Większość wydanych decyzji zatwierdzających nie dotyczyła nowych obiektów lecz zakładów, w których nastąpiła zmiana podmiotu prowadzącego działalność w danym zakładzie, **4** zakłady zatwierdzono warunkowo na okres trzech miesięcy z uwagi na konieczność opracowania i wdrożenia systemu bezpieczeństwa żywności HACCP oraz z uwagi na niewłaściwy stan techniczny zakładów, nie wpływający bezpośrednio na jakość produkcji i sprzedaży żywności.

W 2013 r. na terenie objętym nadzorem sanitarnym powstało **39** nowych zakładów, w tym: 1 market, 10 sklepów spożywczych, 1 kiosk, 1 magazyn hurtowy, 7 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 1 zakład małej gastronomii, 5 zakładów żywienia zbiorowo typu zamkniętego w tym 1 żłobek oraz 4 inne zakłady żywienia (świetlice), 2 obiekty ruchome i tymczasowe i 11 środków transportu do przewozu żywności, natomiast **45** zakładów zostało wykreślonych z rejestru z powodu całkowitej likwidacji działalności.

W 2013 r. wydano ogółem 20 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego z wyznaczonym terminem usunięcia nieprawidłowości; zalecenia dotyczyły głównie zapewnienia prawidłowych gładkich, nieuszkodzonych powierzchni ścian, sufitów i podłóg oraz dobrego stanu technicznego wyposażenia i sprzętu do kontaktu z żywnością w zakładach. Część decyzji została wykonana, co potwierdzono w przeprowadzonych kontrolach sprawdzających; przedsiębiorcy podjęli działania w celu poprawy warunków, część decyzji jest w trakcie wykonywania.

Wydano również 2 decyzje dotyczące wstrzymania działalności zakładu bądź też jego części:

- w 1 zakładzie – piekarni wstrzymano działalność produkcyjną z uwagi na duże uchybienia w zakresie stanu technicznego pomieszczeń piekarni. Zakład został przejęty przez nowy podmiot, który doprowadził pomieszczenia zakładu do należytego stanu sanitarnego i technicznego. Zakład został zatwierdzony i wpisany do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu środków spożywczych: kapusty kwaszonej i ogórków kwaszonych ze względu na nie zapewnienie przez przedsiębiorcę zalecanych przez producenta odpowiednich warunków temperaturowych dla tego rodzaju żywności. Przedsiębiorca wykonał zalecenia decyzji nie wprowadzał do obrotu kiszonych kapusty i ogórków do momentu zakupu urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania kiszonek.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego w skontrolowanych zakładach było:

- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny w zakładzie – brudne powierzchnie i urządzenia,
- przechowywanie środków spożywczych w nieodpowiedniej temperaturze, w tym środków spożywczych wymagającej zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego,
- niezachowanie segregacji masy towarowej,
- wprowadzanie do obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości bądź terminu przydatności do spożycia,
- braku wdrożonych procedur systemu HACCP.

W następstwie stwierdzenia rażących zaniedbań sanitarnych na właścicieli zakładów nałożono ogółem **35** mandatów karnych na sumę **5.800,00** zł, w tym:

- 1 w zakładzie produkcyjnym – piekarni;
- 27 w zakładach obrotu żywnością – sklepach i kioskach spożywczych;
- 3 w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego;
- 3 w obiektach zlokalizowanych na targowisku w Szczecinku,
- 1 na imprezie masowej w Bornem Sulinowie.

Wszystkie uchybienia zostały usunięte w niezwłocznych terminach, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

W 2013 r. decyzji zakazujących wprowadzania produktu do obrotu nie wydano, wniosków do Sądu o ukaranie nie składano.

Zakłady produkcji żywności – piekarnie – 8, w tym 1 piekarnia z wydzielonym ciągiem technologicznym produkcji ciastkarskiej oraz wydzielonym ciągiem produkcji lodów tzw. tradycyjnych, ciastkarnie – 4, automaty do lodów – 4, wytwórnie wyrobów cukierniczych – 2, wytwórnia tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi – 1, przetwórnia owocowo – warzywna – 1, zakład produkcji żywności ekologicznej – 1. produkcja pierwotna – 2

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na jakość surowców stosowanych do produkcji, identyfikację dostawców i odbiorców, prawidłowość procesów technologicznych, oznakowanie wyrobu gotowego oraz ocenę stopnia wdrożenia systemów bezpieczeństwa żywności – GMP/GHP oraz HACCP.

W 2 zakładach produkcji żywności (piekarniach) w pobranych do badań laboratoryjnych próbkach – zmiotkach z powierzchni stwierdzono obecność szkodników zbożowo – mącznych i ich pozostałości. Przedsiębiorcy w ramach działań naprawczych natychmiast podjęli działania naprawcze, zlecieli przeprowadzenie zabiegów dezynsekcji i deratyzacji dla firmy zewnętrznej DDD. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego i potwierdziły skuteczność przeprowadzonych zabiegów. W 1 zakładzie w czasie kontroli stwierdzono brak porządku i czystości w czasie prowadzonych prac produkcyjnych, w związku z czym za stwierdzone nieprawidłowości osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym. Przeprowadzona kolejna kontrola w zakładzie wykazała poprawę i zapewnienie należytego stanu sanitarno-higienicznego.

W skontrolowanych zakładach opracowane i wdrażane są systemy bezpieczeństwa żywności – GMP/GHP oraz HACCP.

Zakłady obrotu żywnością – sklepy spożywcze – 327, w tym supermarkety – 18, kioski spożywcze – 38, magazyny hurtowe – 21, obiekty ruchome i tymczasowe – 15, środki transportu – 85 oraz inne obiekty obrotu żywnością (w tym apteki) – 57.

W skontrolowanych zakładach obrotu żywnością na terenie powiatu stwierdzono, że systematycznie ulega poprawie stan techniczny pomieszczeń oraz wyposażenie głównie w nowoczesne urządzenia chłodnicze z automatyczną regulacją temperatury, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwopsujących się i umożliwia ich właściwą segregację.

W 36 zakładach obrotu żywnością, w tym: w 30 sklepach, 2 marketach, 2 kioskach oraz w 2 magazynach hurtowych w czasie kontroli sanitarnych stwierdzono niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia. Zostały wydane decyzje administracyjne z określonym terminem wykonania nałożonych obowiązków poprawy stanu technicznego. Część zaleceń z decyzji została już wykonana, część jest w trakcie wykonywania.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w zakładach obrotu żywnością najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami było:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu trwałości oraz przydatności do spożycia;
- niezachowanie właściwych warunków przechowywania żywności;
- niezachowanie należytej czystości w zakładach.

Osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi. Ogółem nałożono – 27 mandatów na kwotę 4300 zł; wydano polecenia poprawy stanu sanitarnego i usunięcia nieprawidłowości. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę.

Pełna dokumentacja systemu HACCP opracowana i wdrażana jest w dużych sklepach typu markety oraz w sklepach firmowych; większość jednak stanowią małe sklepy prowadzone

przez jednoosobowe firmy, w których dokumentacja opiera się głównie na dobrej praktyce higienicznej i procedurach systemu HACCP; istotne ze względu na bezpieczeństwo produktów (warunki przechowywania zwłaszcza produktów wymagających chłodzenia) są przez przedsiębiorców monitorowane.

Zakłady żywienia zbiorowego:

Otwarte – restauracje, bary, zakłady małej gastronomii – 98

Zamknięte – stołówki w szkołach, w internatach, w przedszkolach, domach opieki społecznej; stołówki pracownicze; bufet pracowniczy; bloki żywienia w zakładach opieki zdrowotnej; inne zakłady żywienia zbiorowego – 84

W zakładach żywienia zbiorowego widoczna jest systematyczna poprawa w zakresie wyposażenia w urządzenia i sprzęt wykorzystywany przy produkcji żywności. Zakłady wyposażone są w coraz to nowocześniejsze urządzenia i sprzęt, które pozwalają na zapewnienie prawidłowych warunków prowadzonych procesów.

Wszystkie skontrolowane w 2013 r. zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami.

W 7 zakładach żywienia zbiorowego, w tym w 5 typu otwartego (bary, restauracje) i w 2 typu zamkniętego – stołówce szkolnej i internacie zlokalizowanej w Szczecinku, stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno – techniczny; wydane zostały decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarnego z określonymi terminami usunięcia nieprawidłowości. 6 decyzji zostało wykonanych, 1 decyzja jest w trakcie wykonywania.

W czasie 3 kontroli zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego w tym w 1 kontroli zakładu małej gastronomii stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny (bałagan w pomieszczeniach, nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych); osoby odpowiedzialne ukarano mandatami karnymi. Uchybienia zostały usunięte w trybie natychmiastowym, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

W skontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego opracowane i wdrażane są systemy bezpieczeństwa żywności GMP/GHP oraz HACCP.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego objęte nadzorem sanitarnym są również 4 domy dla osób bezdomnych zlokalizowane na terenie powiatu szczecineckiego. W jednym przypadku działalność prowadzona jest przez podmiot gospodarczy, w pozostałych trzech przez stowarzyszenie. Przeprowadzone kontrole sanitarne w 2013r. w zakładach wykazały, że stan techniczny pomieszczeń wykorzystywanych na potrzeby przechowywania i przygotowywania żywności wymagają poprawy. Niezbędne jest również doposażenie zakładów w urządzenia i sprzęt do prowadzenia działalności żywieniowej, część urządzeń, mebli, sprzętów wymaga wymiany. Osoby odpowiedzialne w miarę możliwości dostosowują warunki sanitarne do właściwych wymagań, jednak w wielu przypadkach koszty związane z remontem, doposażeniem zakładów w znacznym stopniu przekraczają ich możliwości finansowe.

Zakłady produkcji i obrotu kosmetykami – na terenie objętym nadzorem przez PPIS w Szczecinku nie ma zakładów produkcji lub konfekcjonowania kosmetyków.

Do rejestru wpisane są 3 zakłady obrotu kosmetykami. Przeprowadzone 6 kontroli miejsc obrotu kosmetykami dotyczyły sprawdzenia wprowadzania do obrotu kosmetyków umieszczonych w systemie RAPEX tj. kosmetyków, które nie powinny znajdować się w obrocie handlowym. Na terenie objętym nadzorem takich kosmetyków nie stwierdzono.

Tabela 10: Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2013 r.

Lp.	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów	Ilość kontroli	Mandaty		Decyzje		Ilość zbadanych prób	Ilość zakwestionowanych prób
				Ilość	Kwota	Ogółem	Wstrzymanie działalności		
1.	Zakłady produkcyjne	23	52	1	200	1	1	50	7
2.	Zakłady żywienia zbiorowego	182	225	4	500	7	0	49	0
3.	Zakłady obrotu żywnością	486	495	27	4500	36	1	134	4
4.	Zakłady obrotu kosmetykami	3	6	0	0	0	0	4	0

Tabela 11: Dane dotyczące działalności nadzorowej w obiektach żywności, żywienia przedmiotów użytku oraz kosmetyków powiatu szczecineckiego w latach 2012 – 2013

		Rok	
		2012	2013
1.	Ilość przeprowadzonych kontroli	911	824
2.	Pobrane próbki środków spożywczych, przedmiotów użytku i kosmetyków	138*	182*
3.	Pobrane próbki sanitarne	43*	72*
4.	Mandaty: ilość/kwota (zł)	45/7650	35/5800
5.	Ilość wydanych decyzji administracyjnych razem:	215**	279**
	– decyzji na poprawę stanu sanitarno-higienicznego, w tym:	19	20
	– decyzji wstrzymujących działalność	6	2
	– decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu	0	0

* próbki do badań laboratoryjnych zostały pobrane i zrealizowane zgodnie z ustalonym planem poboru próbek na rok 2013 Głównego Inspektora Sanitarnego.

** pozostałe decyzje to: decyzje zatwierdzające zakłady, wykreślające z rejestru, zmieniające i umarzające wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Państwowa Inspekcja Sanitarna od stycznia 2005 r. realizuje opracowany na szczeblu centralnym, zgodnie z zasadami określonymi przez Komisję Europejską, plan poboru próbek żywności krajowej i importowanej.

W 2013 r. do badań laboratoryjnych z terenu powiatu szczecineckiego pobrano łącznie **254** próbek, w tym:

- **176** próbek żywności
- **72** próbki sanitarne tj. wymazy sanitarne i tzw. zmiotki
- **4** próbki kosmetyków
- **2** próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

Z spośród powyższych próbek zakwestionowano **11** w tym:

- **5** próbek lodów z automatu pobranych w 1 zakładzie zakwestionowano z uwagi na stwierdzoną nadmierną liczbę bakterii z grupy Enterobacteriaceae w stosunku do wymaganych limitów, wynikającą z niezachowania higieny produkcji. W zakładzie natychmiast zostały podjęte działania mające na celu ustalenie przyczyn i eliminacji powstałych nieprawidłowości. Przedsiębiorca sam podjął działania naprawcze,

wstrzymał produkcję lodów, przeprowadził zabiegi mycia i dezynfekcji urządzenia i sprzętu, następnie zlecił badanie laboratoryjne próbek lodów, w celu sprawdzenia skuteczności przeprowadzonych zabiegów. Wyniki badań wykazały zadowalającą jakość zdrowotną lodów, w związku z czym przedsiębiorca wznowił produkcję lodów w zakładzie.

Pobrane ponownie do badań w ramach bieżącego nadzoru próbki lodów z automatu były niekwestionowane.

- 2 próbki sanitarne tzw. zmiotki z powierzchni urządzeń i podłogi pobrano w 2 zakładach produkcyjnych – piekarniach (jedna zlokalizowana na terenie miasta Szczecinek, druga na terenie powiatu Szczecineckiego). Próbki zostały zakwestionowane z uwagi na stwierdzoną w nich obecność szkodników zbożowo-mącznych oraz ich pozostałości. O wynikach badań natychmiast powiadomiono prowadzących działalność, którzy sami podjęli działania w celu wyeliminowania zagrożenia. W zakładach natychmiast zostały przeprowadzone zabiegi dezynfekcji, deratyzacji przez wyspecjalizowane firmy. Pobrane ponownie do badań próbki nie wykazały obecności szkodników.
- 1 próbkę żywności – ryżu ze względu na obecność szkodników. Próbka została pobrana w związku ze złożoną interwencją klienta na zanieczyszczenie ryżu szkodnikami. Podjęte zostały działania nadzоровe zgodnie z kompetencjami, w wyniku, których partia ryżu, w którym stwierdzono zanieczyszczenie została wycofana z obrotu. Ponadto o powstałym zagrożeniu został powiadomiony producent oraz dystrybutor, którzy również wdrożyli procedury wycofania zakwestionowanego produktu z rynku.
- 2 próbki żywności p.n. „Ryż długoziarnisty Paraboiled”, które pobrane zostały w związku ze złożoną interwencją klienta dotyczącą niewłaściwej jakości organoleptycznej w/w ryżu po ugotowaniu. Przeprowadzone badania laboratoryjne przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Szczecinku oraz akredytowane w tym zakresie laboratorium badania żywności w Gorzowie Wielkopolskim wykazały, że zbadana próbka ze względu na zmienione cechy organoleptyczne (zapach i smak) jest niezgodna z wymaganiami prawa żywnościowego. O wynikach badań i ustaleniach w powyższej sprawie natychmiast powiadomiono Inspektora Sanitarnego nadzorującego dostawcę ryżu do sklepu oraz nadzorującego bezpośrednio producenta ryżu. Dystrybutor podjął decyzję o natychmiastowym wycofaniu z obrotu zakwestionowanych partii ryżu.
- 1 próbka (pierś z kurczaka) pobrana w magazynie hurtowym okazała się niezgodna z wymaganiami prawa żywnościowego ze względu na obecność bakterii Salmonella. W związku z powyższym, zgodnie z wytycznymi GIS w zakładzie pobrano ponownie do badań 5 próbek piersi z kurczaka ale o innym numerze partii niż wcześniej pobrana i zakwestionowana próbka. Pobrane do badań próbki były zgodne z wymaganiami. Przeprowadzona w zakładzie ocena oraz pobrane do badań wymazy sanitarne wykazały, że przedsiębiorca przestrzega zasad higieny, wdraża procedury systemu HACCP, dlatego do zanieczyszczenia produktu nie mogło dojść w zakładzie hurtowym. W związku z powyższym opłatą za badanie laboratoryjne zakwestionowanej próbki obciążono producenta. Ponadto stosowną informację o wykrytym zagrożeniu przekazano do lekarza weterynarii nadzorującego producenta.

A. Jakość zdrowotna krajowych i importowanych środków spożywczych.

Tabela 12: Ilość i rodzaj pobranych próbek do badań w roku 2013

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Mięso, podroby i przetwory mięsne	8	0
Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	10	1
Ryby, owoce morza i ich przetwory	1	0
Mleko i przetwory mleczne	50	5
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	28	0
Warzywa i przetwory warzywne	1	0
Owoce i przetwory owocowe	4	0
Wyroby garmażeryjne i kulinarne	24	0
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	10	0
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	8	0
Zioła i przyprawy	3	0
Suplementy diety	8	0
Kawa, herbata, kakao	1	0
Ziarna zbóż i przetwory zbożowo-mączne	12	3
Koncentraty spożywcze	1	0
Próbki pokarmowe	8	0
RAZEM	176	9

B. Badania sanitarne – wymazy z powierzchni naczyń stołowych, sprzętu kuchennego, rąk pracowników oraz tzw. zmiotki

Tabela 13: Ilość i rodzaj pobranych próbek do badań w roku 2013

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Badania sanitarne	60	0
Zmiotki	12	2

C. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku (materiały i wyroby do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki).

Tabela 14: Ilość i rodzaj pobranych próbek do badań w roku 2013

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	2	0
Kosmetyki	4	0

3. Zatrucia pokarmowe.

W sierpniu 2013r. przyjęto zgłoszenie podejrzenia zbiorowego zatrucia pokarmowego w internacie Zespołu Szkół w Szczecinku. Blok żywienia z uwagi na to, że zakład prowadzony jest przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku, nadzorowany jest przez

Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. Zgodnie z procedurami w przypadku zgłoszenia zatrucia pokarmowego działania podejmuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

W związku z powyższym podjęte zostały czynności kontrole w bloku żywieniowym internatu, w którym żywione są dzieci przebywające na letnim wypoczynku. W czasie kontroli bloku żywieniowego żadnych nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego, stanu technicznego, prowadzonych procesów technologicznych nie stwierdzono. Pobrano do badań próbki sanitarne oraz próbki kontrolne posiłków. Podejrzenie zatrucia pokarmowego nie zostało potwierdzone; wyniki nie były kwestionowane.

4. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku w ramach współpracy z organami administracji samorządowej bierze czynny udział w realizowaniu programów „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” w zakresie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

Współpraca z innymi inspekcjami oraz organami współpracującymi z PPIS w Szczecinku w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności odbywa się na bieżąco, poprzez ciągłą i aktualną wymianę informacji, przekazywanych pomiędzy inspekcjami w postaci pism do wykorzystania służbowego.

W okresie sezonu letniego przeprowadzono 3 kontrole sanitarne obozów pod namiotami, w których uczestniczyły również służby policji i straży pożarnej.

W 2013r. do organizatorów imprez masowych (głównie urzędów miast, ośrodków sportu i rekreacji) zostało przesłane pismo z ogólnymi wymaganiami Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych.

5. Znakowanie środków spożywczych

W 2013 r. 135 próbek środków spożywczych zostało ocenionych w zakresie prawidłowego znakowania opakowania jednostkowego. Ocena znakowania przeprowadzana była przez laboratorium badające próbkę w kierunku wskazanym przez GIS jako dodatkowy parametr. Ponadto 3 próbki środków spożywczych zostały pobrane wyłącznie w kierunku oceny znakowania, którą przeprowadzili pracownicy Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Szczecinku. Znakowanie nie zostało zakwestionowane.

W 5 próbkach wniesiono uwagi do znakowania opakowania jednostkowego; dotyczące produktów wprowadzanych do obrotu pod nazwą:

- „Kotlety sojowe jak schabowe (bezmięśne)”,
- „VIGOR” Cardio Supplement diety
- "Sól morską jodowaną o obniżonej zawartości sodu z dodatkiem potasu i magnezu"
- „Herbata SlimFigura Spalanie”
- „Nutridrink – joghurt style o smaku waniliowo-cytrynowym”

W każdym przypadku uwagi do znakowania zostały przesłane do inspekcji nadzorującej producenta

6. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów.

Na terenie objętym nadzorem nie ma zakładów zajmujących się przetwórstwem grzybami.

Nadzór nad obrotem grzybami ogranicza się więc do sprawdzania w miejscach obrotu detalicznego tj. sklepach, kioskach i na targowiskach, warunków sprzedaży grzybów i przetworów grzybowych, w tym posiadania przez sprzedających świadectw grzyboznawcy lub klasyfikatora na określoną partię grzybów oraz szerzenie działalności

informacyjnej w celu zapobiegania zatruciom grzybami. Podejmowane są również działania w przypadkach zgłaszania punktów skupu grzybów.

W 2013 roku w zakresie nadzoru nad grzybami naturalnie rosnącymi został zgłoszony 1 punkt skupu grzybów, ponadto zatwierdzono również 1 środek transportu do przewozu runa leśnego. W siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinku udzielono 31 porad w zakresie oceny przydatności do spożycia zebranych w lesie grzybów świeżych przez indywidualnych zbieraczy. Przeprowadzono również 2 kontrole na targowisku miejskim w celu sprawdzenia czy wprowadzane do obrotu grzyby świeże posiadają wymagane atesty – prowadzących sprzedaż pouczono o obowiązku posiadania atestów na grzyby świeże.

Podjęte działania informacyjne:

- W lokalnym tygodniku „Temat Szczecinecki” ukazał artykuł pt. „Poznaj grzyby, unikniesz zatrucia”; gazecie „Głos Szczeciński” grzyboznawca udzielił wywiadu na temat zatruc grzybami;
- Na stronie internetowej PSSE w Szczecinku zostały umieszczone informacje dotyczące miejsca i terminu odbywania kursu na grzyboznawcę i klasyfikatora; dane kontaktowe osób wydających atesty jakościowe na grzyby oraz podstawowe zasady bezpiecznego grzybobrania;
- W siedzibie PSSE w Szczecinku w dniu 01.10.2013r. stworzono punkt edukacyjny dotyczący bezpiecznego grzybobrania;
- Udzielono 1 wywiadu w sprawie bezpiecznego grzybobrania dla Miejskiego Portalu Informacyjnego iszczecinek.pl;
- Wysłano list intencyjny dotyczący bezpiecznego grzybobrania do 89 jednostek i urzędów gminy zlokalizowanych na terenie powiatu szczecineckiego

Grzyboznawca i klasyfikator grzybów zatrudnieni w tutejszej stacji wzięli udział w grzybobraniach organizowanym na terenie powiatu szczecineckiego.

W dalszym ciągu grzyby naturalnie rosnące sprzedawane są przez zbieraczy w różnych przypadkowych miejscach; na ulicach miast i miejscowości oraz przed targowiskami. Niedopełniany jest obowiązek klasyfikowania grzybów zgodnie z obowiązującymi wymaganiami prawnymi. Jedną z głównych przyczyn takiego stanu jest brak dbałości w tym zakresie przez organy odpowiedzialne za organizację handlu na terenie miast i w gminach.

7. Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia.

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, głównie w przedszkolach sprawdzano prawidłowość przygotowywania posiłków dla dzieci; stwierdzono że są opracowane jadłospisy tygodniowe. W jadłospisach uwzględniano prawidłową ilość posiłków (minimum 4) oraz ich urozmaicenie.

W czasie oceny zwracano uwagę na takie zagadnienia jak:

- liczbę posiłków w trakcie dnia oraz ich wartość energetyczną i odżywczą,
- przerwy między posiłkami, które nie powinny być dłuższe niż 2,5 godziny, uwzględniając grupę wiekową badanych osób,
- rodzaj produktów spożywczych występujących w badanych jadłospisach,
- częstotliwość ich spożycia.

W sprawdzonych jadłospisach nieprawidłowości nie stwierdzono.

8. Nadzór nad suplementami diety, środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi.

Na terenie objętym nadzorem nie ma producentów oraz importerów suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. W 2013 roku przeprowadzono 67 kontroli pod kątem wprowadzania do obrotu suplementów diety, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywności wzbogaconej

witaminami/składnikami mineralnymi. Kontrole obejmowały ocenę warunków sanitarno-higienicznych obiektów, w których w/w asortyment był wprowadzany do obrotu oraz oznakowanie tych artykułów. Ponadto w trakcie kontroli sprawdzono wprowadzanie do obrotu suplementy diety pn. BeMan i NoEnd, Hasta Man. W czasie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W celu sprawdzenia jakości w/w produktów oraz potwierdzenia oświadczeń umieszczonych na opakowaniach pobrano 20 próbek do badań laboratoryjnych, w tym 8 próbek suplementów diety do badań mikrobiologicznych, 10 próbek środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz 2 środków spożywczych wzbogaconych witaminami. Próbkę została pobrana w oparciu o plan poboru próbek na 2013 rok. Próbkę nie były kwestionowane.

9. Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.

W 2013 r. nadzorem sanitarnym objęto działalność żywieniową w czasie organizowanych imprez masowych. Skontrolowano 3 punkty gastronomiczne na imprezie masowej, która odbyła się w czerwcu 2013r. „Imieniny Miasta”. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Ponadto nadzorem sanitarnym objęto również imprezę w Bornym Sulinowie „Złot pojazdów militarnych”, która odbyła się w sierpniu 2013r. W trakcie trwania imprezy skontrolowano 14 punktów gastronomicznych. W jednym zakładzie stwierdzono naruszenie przepisów prawa żywnościowego (m.in. brudne powierzchnie, urządzenia i sprzęt). Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym i wydano polecenia natychmiastowej poprawy stanu sanitarnego w obiekcie. W pozostałych skontrolowanych zakładach nieprawidłowości nie stwierdzono.

IV. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY KOMUNALNEJ

1.1 Stan sanitarny wybranych obiektów

1.1.1 Ustępy publiczne

Liczba obiektów w ewidencji – 3; liczba obiektów skontrolowanych – 3; liczba przeprowadzonych kontroli – 12

Ustępy publiczne zlokalizowane są wyłącznie w Szczecinku. Podczas kontroli miały dobry stan sanitarno-higieniczny. Zaopatrzenie w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz papier toaletowy i ręczniki jednorazowego użytku było dobre. Decyzji nie wydawano. Odnotowano jedną interwencję dotyczącą zamkniętych drzwi do WC męskiego na dworcu kolejowym w Szczecinku. Była ona zasadna – polecono udostępnić wejście dla mężczyzn. W przypadku organizowania imprez masowych, zobowiązuje się organizatorów do zapewnienia w odpowiednich ilościach w stosunku do przewidywanej liczby uczestników ustępów przenośnych typu TOI-TOI.). Podczas kontroli zabezpieczenia sanitarnego imprez masowych nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy warunkami określonymi w decyzji na ich organizację a stanem faktycznym. Kontrolowano również uprzątnięcie terenu po zakończeniu imprezy.

Interwencji od uczestników imprez masowych nie notowano.

1.1.2 Obiekty świadczące usługi hotelarskie skategoryzowane i nie objęte kategoryzacją.

Liczba obiektów w ewidencji – 67; liczba obiektów skontrolowanych – 67; liczba przeprowadzonych kontroli – 78.

Stan sanitarno – techniczny wszystkich obiektów nie budził zastrzeżeń. Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na prawidłowe zaopatrzenie w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz zachowanie właściwego reżimu sanitarnego. Prawidłowość zasiedlania pokoi była zachowana. Interwencji na jakość usług hotelowych nie było.

1.1.3 Domy Pomocy Społecznej

Liczba obiektów w ewidencji – 2; skontrolowano – 1 obiekty; liczba wykonanych kontroli – 1 Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.1.4 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie wybrane z powyższych usług.

Liczba obiektów w ewidencji – 94; liczba obiektów skontrolowanych – 92; liczba przeprowadzonych kontroli – 124;

Generalnie można stwierdzić, że stan sanitarny tej grupy obiektów jest dobry i nadal ulega poprawie. Zakłady kosmetyczne posiadają zatwierdzone przez PPIS w Szczecinku procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

1.1.5 Obiekty komunikacji publicznej

Liczba obiektów w ewidencji – 10; skontrolowano – 10 obiektów, liczba przeprowadzonych kontroli – 10; liczba przeprowadzonych kontroli środków transportu – 15.

Dworzec autobusowy PKS w Szczecinku przy ul. Kaszubskiej na przestrzeni ostatnich lat nie był gruntownie remontowany z uwagi na planowaną zmianę jego lokalizacji.

Przeprowadzone kontrole sanitarne przystanków PKP wykazały, że małe przystanki wiejskie mieszczą się w starych i wyeksploatowanych budynkach. Ich remonty ograniczają się jedynie do minimum, ponadto z powodu braku stałego dozoru są często dewastowane. W ostatnim roku część z nich została zamknięta przez zarządców. Decyzji nie wydawano. W Barwicach gruntownie wyremontowano przystanek autobusowy ze środków finansowych pochodzących z UE.

Stan sanitarny skontrolowanych środków transportu nie budził zastrzeżeń.

1.1.6 Cmentarze i zakłady pogrzebowe

Liczba obiektów w ewidencji – 34, skontrolowano – 34 obiekty, liczba przeprowadzonych kontroli – 34

Na terenie powiatu szczecineckiego działa pięć zakładów pogrzebowych. Przy Zakładzie Pogrzebowym „ATENA” należącym do P.P.H.U. „STANDARBUD” S.J. S. Niezgodą, D. Syczewski – znajdują się profesjonalnie przygotowane pomieszczenia prosektorium. Chłodnia jednorazowo może pomieścić 13 ciał w temperaturze około 5°C. Kontrolę nad temperaturą w chłodni sprawuje zaprogramowany elektroniczny termostat. Zakład Pogrzebowy należący do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Szczecinku przy ul. Cieślaka posiada chłodnię na 4 miejsca zlokalizowaną przy kaplicy cmentarnej. Dla pracowników zapewniony jest węzeł sanitarny z ustępem i umywalką z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Pozostałe Zakłady Pogrzebowe będące pod naszym nadzorem korzystają z usług chłodni wyżej wymienionych zakładów. Zakłady pogrzebowe świadczą następujące usługi: mycie, ubieranie, kosmetyka pośmiertna oraz prowadzą czynności

administracyjne dotyczące pochówków, ekshumacji i przewozów zwłok. Podczas kontroli wykonywanych ekshumacji nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze szczątkami ludzkimi. Pracownicy zakładów pogrzebowych wykonujący ekshumacje posiadali odzież, maski ochronne, rękawice i środki dezynfekcyjne.

1.2 Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

1.2.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia.

- 1. Liczba wodociągów skontrolowanych na jakość wody:** skontrolowano wszystkie – 33 wodociągi
- 2. Ocena jakości wody dostarczanej odbiorcom z poszczególnych wodociągów wg produkcji dobowej wody:**

- **Wodociągi o produkcji 1000-10000 m³ na dobę – 1 wodociąg Szczecinek ul. Bugno 2**
Wyniki badań odpowiadały wymaganiom sanitarnym zarówno pod względem mikrobiologicznym jak i fizykochemicznym.
- **Wodociągi o produkcji 100-1000 m³ na dobę – 12 wodociągów**

W 2013 roku w grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, o wydajności od 101-1000 m³ wydano 1 decyzję administracyjną w stosunku do wodociągu w Turowie z uwagi na zapach siarkowodoru. Do chwili obecnej nie udało się poprawić jakości wody – toczy się postępowanie egzekucyjne.

- **Wodociągi o produkcji do 100 m³ na dobę – 20 wodociągów**

W grupie wodociągów o wydajności do 100 m³ - wydano 3 decyzje administracyjne w tym 2 (wod. Sitno i wod. Przybrda) dotyczyły zawyżonej mętności (zostały wykonane); natomiast 1 (wod. Krągłe) dotyczyła przekroczonej zawartości jonu amonowego – do tej pory nie poprawiono jakości wody i toczy się postępowanie administracyjne. Ponadto w stosunku do wod w Gałowie została wydana decyzja prolongująca (dotycząca niewłaściwego zapachu). Przed końcem roku została ona wykonana. Na koniec roku 2,5 % ogółu ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych otrzymywało wodę nieodpowiedniej jakości. Na tę liczbę w ogromnej większości rzutuje wodociąg Turowo zaopatrujący 1860 osób (2,41 % zaopatrywanej ludności)

W grupie innych podmiotów zaopatrujących w wodę wydano 2 decyzje administracyjne: jedna na wodociąg w Zespole Szkół im Oskara Langego w Białym Borze z uwagi na nieakceptowany zapach i zawyżoną mętność (została wykonana) oraz jedna na Zajazd „U Sokolnika” z uwagi na stwierdzenie w wodzie *Enterokoków* (po przeprowadzonej dezynfekcji szybko uzyskano poprawę jakości wody).

Ponadto w stosunku do 6 wodociągów wydano decyzje umarzające wszczęte postępowanie administracyjne na niewłaściwą jakość dostarczanej wody, z uwagi na fakt podjęcia przez zarządców niezwłocznych działań i przedstawienia dobrych wyników badań.

1.2.2 Prowadzone postępowanie administracyjne na jakość wody: jw

1.2.3 Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie:

Do PSSE w Szczecinku w 2013 roku wpłynęło 25 pism informujących o zaistniałych awariach i 10 pism informujących o przerwach w dostawie wody. Zarządcy sieci wodociągowych podejmowali natychmiastowe działania naprawcze.

1.2.4 Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej. Nie było.

1.2.5 Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W przypadku wodociągów zarządzanych przez PWiK w Szczecinku, z uwagi na niedawno zakończone inwestycje realizowane w ramach „Dorzecza Parsęty” działania naprawcze polegały na wypłukaniu sieci natomiast w pozostałych – dotyczy to gminy Szczecinek (zarządzanych przez ZBGZWiK w Szczecinku) wymieniono złoza w filtrach i zastosowano napowietrzanie.

W porównaniu do lat ubiegłych jakość wody dostarczana odbiorcom uległa znaczącej poprawie.

1.2.6 Inne podmioty zaopatrujące w wodę.

- 1. Liczba wodociągów skontrolowanych na jakość wody:** skontrolowano wszystkie – 7 wodociągów
- 2. Ocena jakości wody dostarczanej odbiorcom z poszczególnych wodociągów wg produkcji dobowej wody:**
  - wodociągi o produkcji do 100 m³ na dobę – 7 wodociągów

1.2.7 Prowadzone postępowanie administracyjne na jakość wody:

W grupie innych podmiotów zaopatrujących w wodę wydano 2 decyzje administracyjne: jedna na wodociąg w Zespole Szkół im Oskara Langego w Białym Borze z uwagi na nieakceptowany zapach i zawyżoną mętność (została wykonana) oraz jedna na Zajazd „U Sokolnika” z uwagi na stwierdzenie w wodzie *Enterokoków* (po przeprowadzonej dezynfekcji szybko uzyskano poprawę jakości wody).

Derogacji – obowiązujących i nowowydanych w ciągu trwania 2013 r.: nie było

1.2.8 Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie: brak

1.2.9 Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej: nie było

1.2.10 Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia:

Wyremontowano SUW przy Zespole Szkół im Oskara Langego w Białym Borze.

1.3 Baseny kąpielowe

1.3.1 Ocena jakości wody basenowej i stanu sanitarno-technicznego basenów

Stan techniczny wszystkich obiektów basenowych oraz stwierdzony podczas kontroli stan sanitarno-porządkowy był zachowany.

W dwóch nieckach basenowych parku wodnego AQUA TUR Sp. z o.o. w Szczecinku wystąpiło skażenie bakteriami *Pseudomonas aeruginosa*. Do czasu uzyskania zadawalających wyników badania wody polecono wyłączyć nieckę z eksploatacji. Podjęto działania naprawcze (udrożniono dyszę doprowadzającą podchloryn sodu) oraz przedstawiono PPIS w Szczecinku badania próbek wody z niecek basenowych wykonanych na zlecenie zarządcy, z których wynikało, że uzyskano poprawę jakości wody.

Sporadycznie w ciągu roku 2013, w niektórych nieckach parku wodnego AQUA TUR Sp. z o.o. w Szczecinku stwierdzano nieprawidłowości w zawartości chloru wolnego i chloru związanego. Na bieżąco telefonogramem, informowano o tym zarządcę obiektu, który podejmował działania korygujące.

Decyzji zakazujących kąpiei w basenach nie wydawano.

1.4 Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej – szpitale

1.4.1 Zaopatrzenie szpitali w wodę .

Szpital w Szczecinku korzysta z wody z miejskiego wodociągu publicznego w Szczecinku. Jakość wody w tym wodociągu w ciągu całego roku pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym odpowiadała wymaganiom sanitarnym. W ciągu roku 2012 przeprowadzano modernizację własnego ujęcia wody, które stanowi rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę. Ujęcie wody utrzymane czysto, stacja uzdatniania zabezpieczona przed dostępem osób niepowołanych, zamykana na klucz. Hydrofony bez widocznych śladów korozji.

Wyniki badań próbek ciepłej wody użytkowej pobranych w Szpitalu w kierunku *Legionella sp* odpowiadały wymogom sanitarnym, w związku z czym następne badania będą wykonane dopiero w 2015 roku.

1.4.2 Postępowanie z bielizną szpitalną i pralnictwo

Usługi pralnicze w zakresie prania bielizny i odzieży szpitalnej świadczone były przez firmę zewnętrzną: Pralnia w Stargardzie Szczecińskim należąca do Konsorcjum Firm DGP Laundry Partner sp. z o.o. ul. Najświętszej Marii Panny 5 e , 59-220 Legnica Pralnia w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie na podstawie aktualnej umowy. W ramach umowy wykonawca usługi zapewnia odbiór bielizny brudnej i transport bielizny czystej własnym środkiem transportu. Usługa obejmuje oprócz prania również dezynfekcję i prasowanie. Z poszczególnych oddziałów bielizna brudna na wózkach zwożona jest windą do tymczasowego magazynu bielizny brudnej. Obecnie z uwagi na trwający remont nie ma magazynu bielizny czystej. Od wykonawcy usług jest ona odbierana z pomieszczenia wind w piwnicy i trafia bezpośrednio na oddziały. Jest ona opakowana w worki foliowe i opisana. Do przechowywania bielizny na oddziałach służą zamykane szafy.

Postępowanie z bielizną na oddziałach szpitalnych jest prawidłowe. Bielizna pościelowa z poszczególnych oddziałów a także bielizna pacjentów wkładana jest do worków na poszczególnych oddziałach i tzw. „brudnymi wózkami” transportowana jest windą do tymczasowego magazynu bielizny brudnej. Został on wyznaczony na czas prowadzonej przebudowy szpitala i spełnia podstawowe wymagania sanitarne dla tego typu pomieszczeń.

1.4.3 Postępowanie z odpadami medycznymi

Na wykonanie usługi odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów medycznych, biologicznie skażonych, przeterminowanych i wycofanych ze stosowania chemikaliów o kodach 18 01 02, 18 01 03, 18 01 04, 18 01 06 Szpital ma zawartą umowę z firmą EMKA Handel Usługi Krzysztof Rdest z siedzibą Żyrardowie przy ul Gen. Grotta Roweckiego 6

W ramach systemu ISO 9001:2001 opracowana jest Księga Instrukcji Szczegółowych i postępowania z odpadami (KIS 14), w której zawarte są stanowiskowe instrukcje do stosowania w poszczególnych miejscach wytwarzania odpadów.

Magazyn odpadów medycznych stanowi oddzielny budynek znajdujący się na tyłach posesji szpitala. Posiada podłogę i ściany łatwo zmywalne, nienasiąkliwe. Wyposażony jest w umywalkę z bieżącą wodą, podgrzewacz wody ciepłej oraz posiada złącze do podłączenia węża. Umywalka zaopatrzona jest w mydło i środki dezynfekcyjne.

W pomieszczeniu jest instalacja kanalizacyjna z wpustem podłogowym. Worki z odpadami medycznymi składowane są na podestach. Odpady odbierane są co dwa dni. Wewnętrzny transport odpadów z oddziałów odbywa się zamykanymi wózkami przeznaczonymi wyłącznie do tego celu. Do mycia i dezynfekcji wózków przeznaczone jest oddzielne pomieszczenie zlokalizowane w podpiwniczeniu budynku. Jest to tymczasowe rozwiązanie

gdyż szpital jest w trakcie rozbudowy i funkcje niektórych pomieszczeń ulegną zmianie. Nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami medycznymi nie stwierdzono.

1.4.4 Postępowanie z odpadami komunalnymi

Odpady komunalne zbierane do kubłów pedałowych wyłożonych czarnymi workami foliowymi. Po napełnieniu, nie rzadziej niż raz na dobę zbierane są wraz z workami do dużego worka transportowego jednorazowego użytku w kolorze czarnym i wynoszone do pojemników wózkowych zlokalizowanych na zapleczu budynku szpitala. Usługę odbioru odpadów komunalnych na podstawie zawartej umowy świadczy Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. z siedzibą w Szczecinku przy ul. Cieślaka 6 c. Do składowania odpadów służy 5 pojemników SM-1100 zlokalizowanych z tyłu posesji szpitala. Odpady odbierane są 3 razy w tygodniu, ponadto dodatkowo w razie zaistnienia takiej konieczności. Postępowanie z odpadami powstającymi w szpitalu jest zgodne z obowiązującymi procedurami i instrukcjami. Nieprawidłowości w gospodarce w/w odpadami nie stwierdzono. Do selektywnej zbiórki szkła i PET-ów służą specjalne pojemniki ustawione na zapleczu posesji szpitala.

1.4.5 Postępowanie ze zwłokami w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego, prosektoria.

Postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w szpitalu odbywa się zgodnie z systemem zarządzania jakością – procedura KIS-22 „Postępowanie w przypadku zgonu pacjenta”.

W podpiwniczeniu szpitala zorganizowane jest tymczasowe pomieszczenie Pro-morte służące do przechowywania zwłok do przed przewiezieniem ich do chłodni, znajdującej się przy Zakładzie Pogrzebowym „ATENA” zlokalizowanym w bezpośrednim sąsiedztwie posesji szpitala. Ściany i podłogi pomieszczenia są zmywalne; jest zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych. W pomieszczeniu nie ma bieżącej wody zimnej ani ciepłej. Po 2 godzinach zwłoki przewożone są do chłodni w specjalnej kapsule. Również przy tym zakładzie działa profesjonalnie przygotowane prosektorium wraz z zapleczem. Stan techniczny pomieszczeń dobry. Temperatura w chłodniach utrzymywana jest automatycznym sterownikiem. W czasie kontroli zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne było dostateczne. Do dezynfekcji dodatkowo stosowana jest lampa bakteriobójcza. Nieprawidłowości w zakresie postępowania ze zwłokami ludzkimi nie stwierdzono. Decyzji nie wydawano.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Generalnie stan techniczny obiektów użyteczności publicznej jest dobry i z roku na rok ulega poprawie. Zdecydowanie poprawiła się jakość wody dostarczanej odbiorcom, na co miało wpływ ukończenie inwestycji „Gospodarka wodo-ściekowa w dorzeczu Parsęty. Bieżąca współpraca z zarządcami wodociągów oraz basenów układa się dobrze.

V. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1 Warunki sanitarno-techniczne

Podstawowym założeniem Higieny Dzieci i Młodzieży jest nadzór bieżący nad placówkami oświatowymi, wychowawczymi i rekreacyjnymi w zakresie warunków sanitarno-higienicznych w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie powstawaniu placówek nie odpowiadających normatywowo techniczno-projektowym oraz sanitarnym

W roku 2013 pod nadzorem PPIS w Szczecinku było

- **61 placówek oświatowo-wychowawczych** tj.:
  - 13 przedszkoli i punktów przedszkolnych,
  - 17 szkół podstawowych,
  - 7 gimnazjów,
  - 1 liceum ogólnokształcące,
  - 9 zespołów szkół, w skład których wchodzi: szkoły podstawowe, gimnazja i licea,
  - 1 internat,
  - 1 bursa, 1 szkoła językowa, Szkoła Muzyczna, Świetlica wiejska, Klub młodzieżowy
  - 4 świetlice działające na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
  - 2 żłobki niepubliczne, 1 klub malucha.

Przeprowadzono 80 kontroli – wszystkie placówki zostały skontrolowane

- **67 placówek wypoczynku podczas akcji zimowego i letniego wypoczynku** tj.:
  - 24 obiektów całorocznych (pensjonaty, schroniska młodzieżowe)
  - 26 obiektów sezonowych (internaty, szkoły)
  - 14 obozów pod namiotami,
  - 2 półkolonie w miejscu zamieszkania

Przeprowadzono 68 kontroli.

Należy stwierdzić, że z każdym rokiem wypoczynek zimowy i letni przebiega w coraz lepszych warunkach sanitarno – higienicznych. Nie stwierdzono zatruc pokarmowych. W ciągu roku 2013 wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym 2 dotyczące poprawy stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń sanitarno-higienicznych, 3 ciągów komunikacyjnych oraz 1 dotyczącą stanu technicznego dojścia do placówki oświatowej. Na terenie nadzorowanym nie występują placówki z ustępami zewnętrznymi. Na uwagę zasługuje fakt, iż w powiecie szczecineckim dzieci i młodzież mają dostęp do ciepłej wody oraz wszelkich środków higienicznych,

2. Ergonomia mebli szkolnych oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.

Dokonano oceny stanowisk pracy uczniów zarówno w zespołach szkół jak i szkołach podstawowych i gimnazjach. Meble szkolne są oznaczone w odpowiedni i czytelny sposób. Uczniowie znają rozmiary krzeseł i stołów w których powinni siedzieć. Dyrektorzy, zgodnie z przepisami zaopatrują szkoły w meble z certyfikatami. Należy zaznaczyć, że ok.75% mebli nie posiada certyfikatów ale większość z nich jest w dobrym stanie technicznym.

Oceniono pod względem higienicznym 12 rozkładów zajęć szkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono

Prawidłowo opracowany plan zajęć dydaktycznych powinien uwzględniać :

- Równomierne obciążenie ucznia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia,
- Różnicowanie zajęć w każdym dniu nauki,
- Nie łączenie w kilku godzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu,
- Zorganizowanie wystarczająco długiej przerwy obiadowej.

3. Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

17 szkół posiada tzw. szkolny zespół sportowy a więc salę gimnastyczną – pełnowymiarową lub zastępczą z boiskiem szkolnym lub korzysta z pobliskiej infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką ale w bliskim sąsiedztwie np. Szkoła Podstawowa nr 4 „Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego w Szczecinku. Nadal w kilku szkołach zajęcia odbywają na korytarzach – np. w Zespole Szkół nr 1 w Białym Borze-filia w Sępólnie Wielkim,

W żadnej szkole, nie korzysta się z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego a jedynie sporadycznie po dodatkowych zajęciach. Część z natryskami jest nieużywana i zdewastowana.

4. Ochrona placów zabaw i terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach posiadających piaskownice stosuje się zabezpieczenia przed odchodami zwierzęcymi a piach wymieniany zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

Właściwie zabezpiecza się także tereny szkół i innych placówek oraz zwraca uwagę na czystość otoczenia.

5. Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. ”oddziałach zerowych” w placówkach oświaty.

We wszystkich szkołach podstawowych są utworzone oddziały zerowe. W 17 szkołach zapewniono właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń dla dzieci dostosowanych do wzrostu. Brak jest także możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów. W większości szkół podstawowych brak jest wydzielonego placu zabaw-rekreacyjnego dla młodszych dzieci.

6. Inne formy wychowania przedszkolnego

Na terenie powiatu szczecineckiego działały 2 punkty przedszkolne. Punkt przedszkolny „Kajtuś” działający przy ul. Spółdzielczej 1 A w Szczecinku oraz Punkt Przedszkolny „Smerf”, przy ul. Koszalińskiej 64 w Szczecinku ,które posiadają pozytywną opinię Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku i spełniają wymagania sanitarne.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Na terenie powiatu stwierdza się zauważalną poprawę stanu sanitarno-technicznego szkół. Wzmoczony nadzór nad pomieszczeniami sanitarnymi uczniów w placówkach skutkuje znaczną poprawą warunków technicznych jak i zaopatrzenia w środki higieniczne.

W placówkach oświatowo – wychowawczych nadal w okresie jesiennym i wiosennym pojawia się wszawica oraz świerzby. PPIS w Szczecinku w celu przeciwdziałania tej chorobie oraz szeroko rozumianej profilaktyki organizuje dla wszystkich dyrektorów i pielęgniarek medycyny szkolnej szkolenie na temat podstaw prawnych zapobiegania oraz działań w czasie pojawienia się tych chorób w placówce.

VI. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ i PROMOCJI ZDROWIA

Dział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia podejmuje intensywne działania na rzecz zapobiegania chorobom i promuje zdrowy styl życia poprzez akcje prozdrowotne, konferencje, szkolenia jak także wdrażanie programów profilaktycznych do szkół wszystkich szczebli. Prowadzony jest nadzór nad placówkami nauczania i wychowania, wypoczynkiem letnim i zimowym dzieci i młodzieży oraz placówkami służby zdrowia. To także szeroka działalność dydaktyczna, wychowawcza, informacyjna i programowa we wszystkich placówkach w których przebywają dzieci przedszkolne, szkolne i gimnazjalne jak także osoby dorosłe.

W roku 2013 pod nadzorem PPIS w Szczecinku było

- 65 placówek oświatowo-wychowawcze w tym:
  - ✓ 13 przedszkoli,
  - ✓ 25 szkół podstawowych,
  - ✓ 15 gimnazjów,
  - ✓ 12 zespołów szkół

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia, inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć prozdrowotnych zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz metodami zapobiegania chorobom. Prowadzi działalność oświatowo – zdrowotną poprzez popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom, udzielanie porad i informacji w zakresie eliminowania negatywnych czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych, biologicznych mających wpływ na zdrowie ludzkie oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Nadzoruje i ocenia działalność oświatowo – zdrowotną prowadzoną przez placówki nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej oraz udziela pomocy w prowadzeniu tej działalności. Głównym celem działalności oświatowo – zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez działania umożliwiające zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, poprawę i utrzymanie zdrowia społeczeństwa i kształtowanie w tym zakresie prawidłowych postaw i zachowań.

Do podstawowych zadań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia należy:

- rozpoznawanie i określenie potrzeb zdrowotnych w rejonie działań,
- wdrażanie oraz nadzorowanie realizacji krajowych, wojewódzkich i lokalnych programów prozdrowotnych,
- udzielanie pomocy metodycznej i merytorycznej oraz organizacyjnej zakładom opieki zdrowotnej, placówkom nauczania i wychowania w realizacji zadań prozdrowotnych,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń metodycznych i merytorycznych związanych z realizacją programów edukacyjnych,
- prowadzenie poradnictwa metodycznego i merytorycznego oraz udostępnianie pomocy dydaktycznych,
- prowadzenie prac administracyjno – biurowych, analiz i sprawozdawczości,
- koordynowanie działań oświatowo – zdrowotnych i promujących zdrowie,

- współpraca z jednostkami samorządowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz sektorami prywatnymi, na rzecz edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia,
- dystrybucja materiałów oświatowo – zdrowotnych,

W roku 2013 przeprowadzono następujące akcje programowe i nieprogramowe:

- Liczba szkoleń organizowanych przez PSSE: 14 szkoleń
  - Liczba narad organizowanych przez PSSE: 126 narad
  - Liczba konferencji organizowanych przez PSSE: 4 konferencje
  - Liczba wywiadów udzielonych przez PSSE: 44 wywiady + 4 publikacje w prasie
- Program krajowy „Trzymaj Formę!” prowadzony dla 2935 odbiorców
  - Program krajowy „Czyste powietrze wokół nas” prowadzony dla 889 odbiorców
  - Program krajowy „Znajdź właściwe rozwiązanie” prowadzony dla 2943 odbiorców
  - Program krajowy „Nie pal przy mnie proszę” prowadzony dla 1613 odbiorców
  - Program krajowy „Odświeżamy nasze miasta.TOB3CIT” dla 3524 odbiorców
  - Program Ograniczenie Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu dla 239 odbiorców
  - Program „Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV wraz z kampanią oraz inne dot. profilaktyki HIV/AIDS” dla 8074 odbiorców
  - Program wojewódzki „STOP HCV” dla 122 osób
  - Program krajowy „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” dla 4029 osób
  - Akcja Światowy Dzień bez Tytoniu dla 2674 odbiorców
  - Akcja Światowy Dzień Rzucania Palenia dla 4057 odbiorców
  - Akcja profilaktyki używania narkotyków, w tym „nowych narkotyków” STOP DOPALACZOM dla 4081 odbiorców
  - Akcja profilaktyki chorób nowotworowych dla 1856 odbiorców
  - Akcja STOP Meningokokom dla 204 odbiorców
  - Akcja profilaktyki chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych ZATRUCIA POKARMOWE – ZATRUCIA GRZYBAMI dla 2583 odbiorców
  - Akcja profilaktyki Grypy sezonowej dla 2729 odbiorców
  - Akcja Bezpieczne Ferie dla 2375 odbiorców
  - Akcja Bezpieczne Wakacje dla 5971 odbiorców
  - Akcja promocji szczepień ochronnych EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ dla 75 odbiorców(dorośli)
  - Akcja ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA dla 654 odbiorców
  - Akcja EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH dla 1279 odbiorców
  - Akcja Profilaktyka FAS dla 498 odbiorców
  - Akcja profilaktyka wszawicy dla 214 odbiorców
  - Akcja profilaktyka odkleszczowa dla 312 odbiorców

Łącznie we wszystkich akcjach i programach wzięło udział: **66 100 osób**

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Nadrzędnym celem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Szczecinku było promowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywizację lokalnej społeczności powiatu, jak

także działań w zakresie zachowań prozdrowotnych i kształtowania odpowiedzialności za swoje zdrowie. Podejmowane działania to także współpraca z władzami samorządowymi na rzecz edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia przy realizacji programów profilaktycznych i akcji nieprogramowych służących poprawie zdrowia dzieci, młodzieży i osób dorosłych w powiecie. Prowadzona jest także stała współpraca z lokalnymi mediami, gdzie nagłaśniane są akcje profilaktyczne i programy zdrowotne. Istotnym elementem działalności pracownika OZiPZ obok edukacji zdrowotnej jest kontynuowanie współpracy z przedstawicielami samorządów na rzecz tworzenia lokalnych środowisk promujących zdrowie zarówno w miejscach pracy, jak i w szkołach.

VII. NADZÓR BIEŻĄCY NAD ZAKŁADAMI PRACY

1. Nadzorowane zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia (NDN/NDS) wg PKD.

Na terenie Szczecinka i powiatu szczecineckiego skontrolowano 75 zakładów pracy z czego w 9 przypadkach stwierdzono przekroczenia NDN i NDS. Na podstawie wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, przeprowadzanych na stanowiskach pracy stwierdza się, że 156 osób pracuje w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych na jeden lub więcej czynników. Ilość narażonych pracowników na czynniki w zakładach pracy objętych nadzorem w 2013 roku przedstawia się następująco:

- ✓ pyły – 42 osoby,
- ✓ hałas i wibracje – 116 osób
- ✓ czynniki chemiczne – 2 osoby.

Wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych.

2 Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w sekcji higieny pracy

W ewidencji Higieny Pracy w 2013 roku było 240 zakładów. Największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w :

PKD 16 Produkcja wyrobów z drewna – 868 zatrudnionych,
PKD 27 Produkcja urządzeń elektrycznych – 444 zatrudnionych,
PKD 10 Produkcja artykułów spożywczych – 733 zatrudnionych,
PKD 17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru – 517 zatrudnionych
PKD 49 Transport lądowy oraz transport wodociągowy – 369 zatrudnionych
PKD 22 Produkcja z wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 249 zatrudnionych
Ogółem w zakładach objętych ewidencją w 2013 roku zatrudnionych było 6096 osób.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinku w 2013 roku obejmowała swoim nadzorem 240 zakładów pracy, z których 194 to zakłady zatrudniające do 100 osób. W nadzorowanych zakładach zatrudnionych było ogółem 6096 osób.

W roku 2013 skontrolowano 75 zakładów w których łącznie przeprowadzono 109 kontroli. Liczba przeprowadzonych kontroli przewyższa liczbę skontrolowanych zakładów, ponieważ niektóre zakłady kontrolowane były więcej niż jeden raz w roku. Wynikało to najczęściej z konieczności przeprowadzenia kontroli sprawdzających potwierdzających usunięcie uchybień i kontroli akcyjnych (np. wprowadzanie do obrotu metanolu).

W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli wydano 32 decyzje administracyjne nakładające na pracodawców obowiązki w zakresie poprawy warunków na stanowiskach pracy. Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- braku wykonania badań i pomiarów środowiska pracy – 17
- braku obniżenia narażenia pracowników na działanie pyłu – 2
- braku uaktualnienia i przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego – 9
- braku opracowania instrukcji stanowiskowych – 1
- braku zaprowadzenia rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie czynników biologicznych w środowisku pracy – 2
- braku zapewnienia odpowiedniej wentylacji – 1
- braku odnowienia pomieszczeń sanitarnych i pomieszczeń pracy – 16
- braku badań i pomiarów środowiska pracy w zakresie występowania czynników rakotwórczych – 1
- braku oznakowania wyczuwalnym znakiem opakowań informującym o niebezpieczeństwie – 1
- braku właściwych etykiet zgodnych z prawem – 1
- braku kart charakterystyk substancji niebezpiecznych - 1

Wydano decyzje administracyjne, które zawierały 52 nakazy/obowiązki.

3. Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujące w środowisku pracy.

W roku 2013 ewidencją PSSE objętych było 6 zakładów , z czego skontrolowano 5 zakładów pracy. Łącznie w tych zakładach pracuje 59 osób, w tym 15 kobiet i 44 mężczyzn. Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze:

- ✓ pył drewna twardego.

4. Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.

W ewidencji PSSE w Szczecinku znajduje się 55 zakładów pracy, w których występują czynniki biologiczne. Dotyczy to głównie:

- ferm trzody chlewnej,
- zakładów usług leśnych,
- zakładów produkujących żywność (piekarnie, chłodnie, masarnie),
- oczyszczalni ścieków,
- usług komunalnych,
- ochrony zdrowia,
- archiwum państwowego,
- basenów,
- zakładów pogrzebowych.

Skontrolowano łącznie 10 zakładów pracy, w których przeprowadzono 11 kontroli. Ogólnie na czynniki biologiczne grupy 2 i 3 narażone są 182 osoby.

5. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.

5.1 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie – wprowadzający do obrotu.

W 2013 roku przeprowadzono w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin 19 kontroli. Głównie kontrolami objęto wprowadzających do obrotu produkty zawierające w swoim składzie metanol. Wprowadzający do obrotu posiadali aktualne karty charakterystyki oraz spisy substancji i mieszanin chemicznych. Podczas kontroli stwierdzono występowanie produktów zawierających w swoim składzie

metanol w ilościach $< 3\% > 3\%$. Główne produkty to zimowe płyny do spryskiwania szyb samochodowych.

5.2 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie – stosujący

Przeprowadzono 4 kontrole w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzono, iż pracodawcy systematycznie podejmują czynności zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników w związku z występowaniem w środowisku pracy czynników chemicznych. W przypadku jednego zakładu stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznej, niezgodną z prawem kartę charakterystyki oraz niewłaściwe oznakowanie tej mieszaniny.

5.3 Produkty biobójcze w powiecie.

W ewidencji PSSE w Szczecinku znajduje się 11 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 5 kontroli w wyniku których nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. Choroby zawodowe.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku w roku 2013 wpłynęło 5 zgłoszeń o podejrzeniu choroby zawodowej dotyczące:

- pozycja 19 wykazu chorób zawodowych – przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (przewlekłe zapalenie okołostawowe barku) – 1 przypadek
- pozycja 20 wykazu chorób zawodowych - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (zespół cieśni w obrębie nadgarstka) – 2 przypadki
- pozycja 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza – 2 przypadki.

Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, dotyczącej pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza i 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, dotyczące pozycji 20 .

VIII. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W DZIAŁALNOŚCI PIONU ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W 2013r. w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Szczecinku rozpatrzono ogółem 130 spraw/wniosków w tym:

1. **34** opinie sanitarne dotyczyły dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, wydane na podstawie art.3 i art.10 ust.1. pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2011r. Nr 212 poz.1263 z p.zm.), w tym: **24** obiektów nowych, przebudowywanych i rozbudowywanych, w związku z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (Dz.U. Nr 243 z 2010 r. poz. 1623 z p. zm.) oraz **10** obiektów zmieniających sposób użytkowania z wykonaniem robót, w związku z art. 71 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (Dz. U. Nr 243 z 2010 r. poz. 1623 z p. zm.); sprzeciwów – nie wniesiono.
2. **4** opinie sanitarne dotyczyły uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej, wydane na podstawie art. 3 pkt 2 ustawy z

- dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2011r. Nr 212 poz.1263 z p.zm.).
3. Przeprowadzono **63** kontrole obiektów budowlanych, w tym **48** kontroli związanych z dopuszczeniem obiektu do użytkowania, bez kontroli obiektów w trakcie budowy oraz **15** kontroli sprawdzających i interwencyjnych przeprowadzonych z innymi komórkami inspekcji; kontrole związane z dopuszczeniem obiektu do użytkowania dotyczyły sprawdzenia zgodności realizacji obiektu z zaopiniowaną pod względem higienicznym i zdrowotnym dokumentacją budowlaną oraz w zgodności z uzyskanym pozwoleniem na budowę / przebudowę / rozbudowę / wykonanie robót / pozwoleniem na zmianę sposobu użytkowania.
  4. W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 3, art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. Nr 212 z 2011 r. poz.1263 z p.zm.), w związku z art. 53 i art. 58 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z p. zm.) wydano **12** stanowisk, w tym:
    - **10** uzgodnień w formie opinii sanitarnej co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
    - **2** uzgodnienia w formie postanowienia dotyczące oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko .
  5. W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 3, art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. Nr 212 z 2011 r. poz.1263 z p.zm.), w związku z art. 64 ust.1 pkt 2 i art. 78 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z p. zm.) wydano **56** opinii sanitarnych, w tym:
    - **53** opinie o odstąpieniu od obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
    - **1** opinia o nałożeniu obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, z określeniem zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko,
    - **2** opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w związku z art. 77 ust. 1, pkt. 2, art. 78 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z p. zm.).
  6. Do ważniejszych realizacji dopuszczonych do użytkowania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku zaliczyć można:
    - a) obiekty użyteczności publicznej, usługowe i służby zdrowia
      - Środowiskowy Dom Pomocy dla osób upośledzonych umysłowo przy ul. Połczyńskiej w Szczecinku,
      - budynek Urzędu Miejskiego przy ul. Żymierskiego w Białym Borze,
      - budynek Urzędu Miejskiego przy ul. 1 Maja w Szczecinku,
      - centrum kongresowo-szkoleniowe w zamku Książąt Pomorskich przy ul. Mickiewicza w Szczecinku,
      - apteka ogólnodostępna przy ul. Wyszyńskiego w Szczecinku,
      - apteka ogólnodostępna przy ul. Zielonej w Bornem Sulnowie,

- gabinety lekarskie w budynku usług medycznych przy ul. Kilińskiego w Szczecinku,
  - gabinet poradni psychologiczno-pedagogicznej przy ul. Skargi w Szczecinku,
  - gabinety lekarskie przy ul. Gen. Grota Roweckiego w Szczecinku,
  - gabinet lekarski przy ul. Bukowej w Szczecinku,
  - oddziały szpitalne z kuchnią szpitalną i lądowiskiem wyniesionym dla helikopterów przy ul. Kościuszki w Szczecinku,
  - centrum diagnostyczno-rehabilitacyjne przy ul. Kościuszki w Szczecinku,
  - targowisko miejskie przy ul. Kruczkowskiego w Bornem Sulinowie,
  - pawilon handlowo-usługowy przy ul. Cieślaka w Szczecinku,
  - stacja paliw płynnych i LPG oraz restauracja McDonald's przy ul. Cieślaka w Szczecinku;
- b) obiekty produkcyjne i komunalne
- zakład produkcji elementów metalowych przy ul. Miodowej w Szczecinku,
  - zakład kamieniarski przy ul. Słupskiej w Szczecinku,
  - hala obsługi samochodów przy ul. Cieślaka w Szczecinku,
  - oczyszczalnia ścieków w technologii korzeniowej w gospodarstwie rolnym w Juchowie, gm. Borne Sulinowo;
- c) obiekty oświaty i wychowania
- świetlica wiejska w m. Sucha, gm. Grzmiąca,
  - świetlica wiejska w m. Jelenino, gm. Szczecinek.
7. Ponad to zajęto **24** stanowiska w innych sprawach, w tym:
- **12** to przekazanie sprawy innym organom do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami w tym **11** dotyczyło kompetencji ZPWIS w Szczecinie – uzgodnienia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, **1** dotyczyło kompetencji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Szczecinku – niezgodne z pozwoleniami użytkowanie,
  - **1** to informacja/prośba do organów samorządowych o właściwym, zgodnym z kompetencjami kierowaniu spraw prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (uzgadnianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego),
  - **2** to przedłużenie terminu rozpatrzenia sprawy,
  - **5** to wezwanie do uzupełnienia złożonej do rozpatrzenia sprawy/dokumentacji,
  - **1** to ocena warunków higienicznych i zdrowotnych i wyrażenie zgody na tymczasową lokalizację targowiska miejskiego na czas realizacji nowego,
  - **3** to odpowiedzi na zapytania dotyczące planowanych przez inwestorów realizacji.
8. Za czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wystawiono **38** decyzji płatniczych.

PODSUMOWANIE

W 2013 r. w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego rozpatrzono 130 spraw, w wyniku których wydano pod względem merytorycznym 104 opinii sanitarnych i 5 postanowień oraz 21 stanowisk w formie innych pism i wystąpień. Przy rozpatrywaniu spraw zwracano szczególną uwagę na zabezpieczenie przed czynnikami szkodliwymi dla zdrowia i życia ludzi.

IX. DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO W 2013 r.

Oddział Laboratoryjny obok Oddziału Nadzoru Sanitarnego oraz Oddziału Ekonomiczno-Administracyjnego w 2013 r. był jednym z pionów organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Szczecinku.

W związku z reorganizacją pionu laboratoryjnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie Województwa Zachodniopomorskiego, Zarządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 listopada 2013 r numer 748/2013 w sprawie nadania statutu Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie od 01. 01. 2014 roku Oddział Laboratoryjny działający do tej pory w strukturach PSSE w Szczecinku został organizacyjnie przeniesiony w struktury WSSE w Szczecinie i od 2014 roku działa pod nazwą Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinie Oddział Laboratoryjny w Szczecinku. Siedziba, personel i zakres działania pozostały bez zmian.

Głównym zadaniem Oddziału Laboratoryjnego była realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego, poprzez wykonywanie badań laboratoryjnych mających na celu:

- ochronę zdrowia i życia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych czynników środowiskowych,
- zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych na obszarze działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku.

W celu realizacji tych zadań oraz w celu zapewnienia właściwego wykonywania badań wdrożono w Oddziale Laboratoryjnym udokumentowany System Zarządzania Jakością, którego potwierdzeniem jest przyznany w styczniu 2005 roku – po audycie akredytacyjnym przeprowadzonym przez audytorów Polskiego Centrum Akredytacji z Warszawy – **Certyfikat Akredytacyjny nr AB 574**. W 2013 roku audytorzy z PCA przeprowadzili kolejny audyt w rezultacie którego certyfikat akredytacyjny został potwierdzony.

System Zarządzania Jakością, Polityka Jakości, metodyka badań i pomiarów oraz wszystkie działania Laboratorium mające wpływ na jakość badań oraz zaufanie klientów są wdrożone i udokumentowane zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Udokumentowany, wdrożony i stale doskonalony System Zarządzania Jakością zapewnia osiągnięcie i utrzymanie wysokiego poziomu jakości wykonywanych badań, które spełniają oczekiwania klientów, poprzez dostarczenie rzetelnych, wiarygodnych i użytecznych wyników badań.

W 2013 roku w laboratoriach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w swej codziennej pracy stosowano 48 akredytowanych badanych cech i metod badawczych natomiast pozostałe używane metody były zwalidowane i objęte systemem jakości.

Laboratoria wchodzące w skład Oddziału Laboratoryjnego wyposażone są w nowoczesną aparaturę badawczą i pomiarową niezbędną do prawidłowego przeprowadzenia badań.

W Oddziale Laboratoryjnym wykonuje się badania na rzecz Miasta i Powiatu Szczecinek, Miasta i Powiatu Świdwin, Miasta i Powiatu Wałcz, Miasta i Powiatu Drawsko Pomorskie oraz szczególnie w zakresie badań środowiska pracy na rzecz innych miast i powiatów Województwa Zachodniopomorskiego oraz ościennych Województw Wielkopolskiego i Pomorskiego.

W skład Oddziału Laboratoryjnego wchodzi trzy Sekcje:

- Sekcja Mikrobiologii Wody i Żywności;
- Sekcja Diagnostyki Mikrobiologicznej
- Sekcja Szkodliwości Fizyko-Chemicznych

oraz

- Laboratorium Przygotowania Pożywek
- Punkt przyjmowania próbek mikrobiologicznych i wydawania sprawozdań

W Oddziale Laboratoryjnym w 2013 roku było zatrudnionych 23 osoby w tym 15 osób z wyższym wykształceniem, 6 osób ze średnim i 2 z zawodowym.

W 2013 roku w Oddziale Laboratoryjnym wykonano badania i analizy 35237 próbek w tym dla Miasta i Powiatu Szczecinek wykonano badania i analizy w 22709 próbkach.

W poszczególnych Sekcjach Oddziału Laboratoryjnego wykonano badania następujących ilości próbek:

1. Sekcja Diagnostyki Mikrobiologicznej – 15246 z tego dla:
  - Miasta i Powiatu Szczecinek – 12638
2. Sekcja Mikrobiologii Wody i Żywności – 2616 z tego:
  - Badania wody – 1990 z tego dla Miasta i Powiatu Szczecinek – 938
  - Badania żywności – 626 z tego dla Miasta i Powiatu Szczecinek – 344
3. Sekcja Szkodliwości Fizyko-Chemicznych – 16907 z tego:
  - Badania wody – 1046 z tego dla Miasta i Powiatu Szczecinek – 380
  - Badanie żywności – 66 z tego dla Miasta i Powiatu Szczecinek – 35
  - Badanie środowiska pracy – 15795 z tego dla Miasta i Powiatu Szczecinek – 8374 w 70 zakładach pracy z terenu Miasta i Powiatu Szczecinek

W roku 2013 Sekcja Diagnostyki Mikrobiologicznej nadal wykonywała diagnostykę mikrobiologiczną pacjentów przebywających w Szpitalu w Szczecinku. W ramach podpisanej wcześniej umowy pracownicy Sekcji wykonali dla pacjentów Szpitala w Szczecinku badania 1693 próbek.

Do zadań Laboratorium w szczególności należy:

- badanie mikrobiologiczne próbek surowców, półproduktów, gotowej żywności oraz próbek sanitarnych;
- badanie fizyko-chemiczne i organoleptyczne środków spożywczych, próbek sanitarnych;
- badanie mikrobiologiczne i fizyko-chemiczne próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z basenów kąpielowych, kąpielisk i wód śródlądowych;
- badanie środowiskowe substancji chemicznych i pyłów w powietrzu na stanowiskach pracy oraz czynników fizycznych szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- monitoring zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;
- pomiar hałasu w środowisku komunalnym;
- badanie na nosicielstwo patogenów schorzeń jelitowych do pracowniczych książeczek zdrowia;
- badanie bakteriologiczne mające na celu zapobieganie szerzenia się chorób zakaźnych;
- badanie parazytologiczne w ramach nadzoru epidemiologicznego i od chorych;
- badanie bakteriologiczne: kontroli skuteczności działania urządzeń do sterylizacji i w zakresie monitorowania czystości środowiska szpitalnego;
- badanie z zakresu mikrobiologii lekarskiej.

X. OCENA SANITARNA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

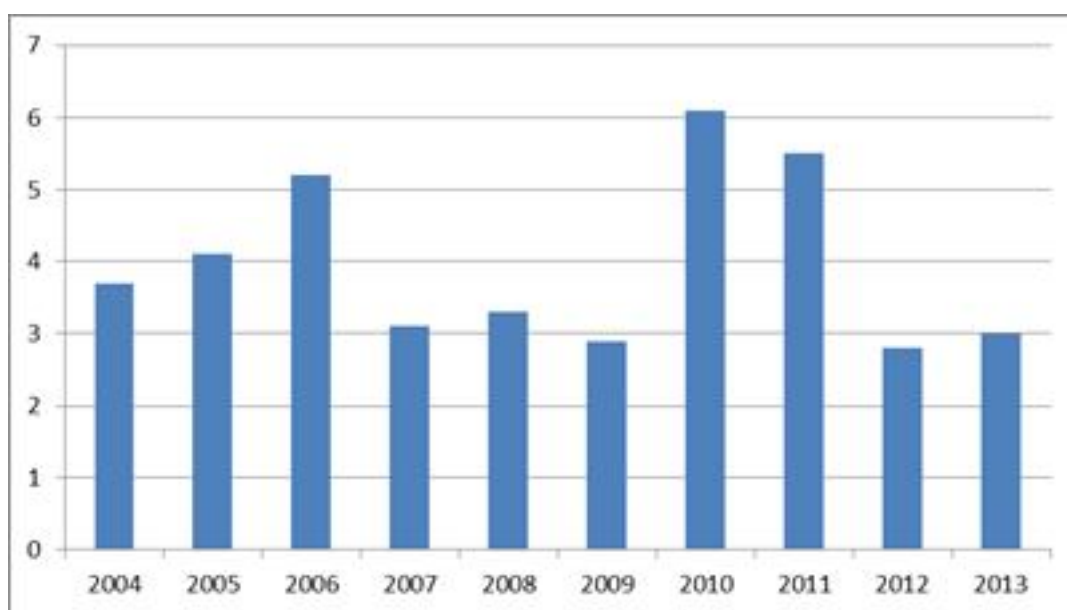
Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Szczecinku w ramach zlecenia Urzędu Miasta Szczecinek prowadziła pomiary stężenia formaldehydu w powietrzu. Pomiary średniodobowe stężenia formaldehydu wykonywano w określone dni – łącznie 204 badania.

Tabela 15: Średnie roczne zawartości formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w latach 2004-2013.

PARAMETR	STĘŻENIE [MG /M ³]										WARTOŚĆ ODNIESIENIA W [MG/M ³] UŚREDNIONE DLA OKRESU*	
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	1 godz.	rok
HCHO	3,7	4,1	5,2	3,1	3,3	2,9	6,1	5,5	2,8	3,0	50,0*	4,0*

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2010.16.87).

Wykres 1: Porównanie średniorocznych wartości stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w Szczecinku w latach 2004 – 2013. (HCHO [$\mu\text{g}/\text{m}^3$])

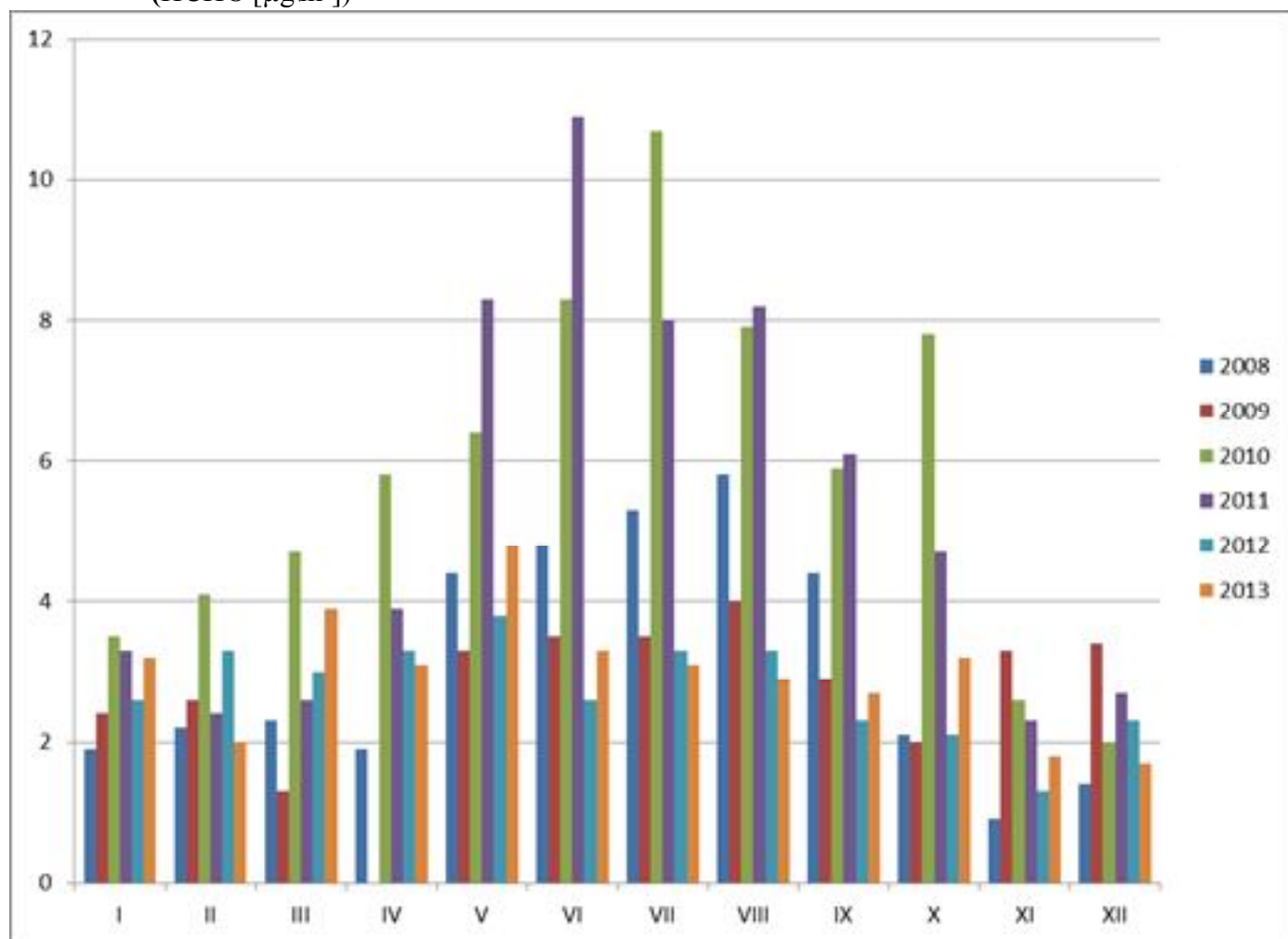

Tabela 16: Porównanie średniomiesięczne wartości stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w Szczecinku w latach 2005-2013.

HCHO [MG/M³]	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2005	3,5	3,4	4,3	3,9	3,8	2,6	2,7	3,1	5,8	7,5	4,8	6,7
2006	6,8	5,3	4,8	2,8	4,1	8,5	7,3	4,3	8,4	3,5	2,2	2,2
2007	2,1	2,6	3,5	3,6	2,8	4,9	3,2	3,2	3,7	3,2	2,8	2,1
2008	1,9	2,2	2,3	1,9	4,4	4,8	5,3	5,8	4,4	2,1	0,9	1,4
2009	2,4	2,6	1,3	-*	3,3	3,5	3,5	4,0	2,9	2,0	3,3	3,4
2010	3,5	4,1	4,7	5,8	6,4	8,3	10,7	7,9	5,9	7,8	2,6	2,0
2011	3,3	2,4	2,6	3,9	8,3	10,9	8,0	8,2	6,1	4,7	2,3	2,7
2012	2,6	3,3	3,0	3,3	3,8	2,6	3,3	3,3	2,3	2,1	1,3	2,3
2013	3,2	2,0	3,9	3,1	4,8	3,3	3,1	2,9	2,7	3,2	1,8	1,7

*Pomiary stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym zawieszono w związku z pracami remontowymi prowadzonymi w budynku na ul. 28 Lutego 16 78-400 Szczecinek, gdzie znajduje się punkt pomiarowy.

Wykres 2: Porównanie średniomiesięcznych wartości stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w Szczecinku w latach 2008-2013.
(HCHO [$\mu\text{g}/\text{m}^3$])

Formaldehyd obecny jest w środowisku w wyniku procesów zachodzących w przyrodzie oraz jako rezultat działalności człowieka. Formaldehyd produkowany jest przez przemysł w dużych ilościach oraz stosowany w wielu dziedzinach. Należy wspomnieć o dwóch ważnych źródłach emisji formaldehydu: spaliny silników samochodowych nie wyposażonych w odpowiednie katalizatory oraz procesy produkcyjne w których występuje formaldehyd. Formaldehyd posiada wiele zastosowań w różnych dziedzinach. Jest on stosowany w medycynie do sterylizacji, jako środek konserwujący wielu artykułów, takich jak żywność, kosmetyki i środki utrzymania czystości.

Na podstawie posiadanych danych można stwierdzić, że w 2013 roku nastąpił nieznaczny wzrost stężenia formaldehydu w powietrzu w mieście Szczecinek

XI. SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1 <i>Sytuacja epidemiologiczna zachorowań i zapadalności na choroby zakaźne na terenie powiatu za rok 2013r</i>	7
Tabela 2 <i>Pokąsania przez zwierzęta</i>	11
Tabela 3 <i>Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową rok 2013</i>	11
Tabela 4 <i>Zachorowania na gruźlicę</i>	12
Tabela 5 <i>Stan zaszczepienia w roku 2013 r osób narażonych na zakażenie (tężec, wścieklizna) oraz osób szczepionych szczepionkami nie finansowanymi przez Ministerstwo Zdrowia</i>	13
Tabela 6 <i>Odsetek zaszczepionych przeciwko WZW typu B w populacji powiatu w latach 2007 – 2013</i>	13
Tabela 7: <i>Odsetek zaszczepionych przeciwko WZW typu A w populacji powiatu w latach 2007 – 2013</i>	14
Tabela 8: <i>Stan zaszczepienia przeciwko grypie na terenie Powiatu Szczecinek w latach 2007-2013r</i>	14
Tabela 9 <i>Wykaz oddziałów szpitala w Szczecinku</i>	15
Tabela 10: <i>Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2012r</i>	26
Tabela 11: <i>Dane dotyczące działalności nadzorowej w obiektach żywności, żywienia przedmiotów użytku oraz kosmetyków powiatu szczecineckiego w latach 2012 – 2013</i>	26
Tabela 12: <i>Ilość i rodzaj pobranych próbek do badań w roku 2013</i>	28
Tabela 13: <i>Ilość i rodzaj pobranych próbek do badań w roku 2013</i>	28
Tabela 14: <i>Ilość i rodzaj pobranych próbek do badań w roku 2013</i>	28
Tabela 15: <i>Średnie roczne zawartości formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w latach 2004-2013</i>	47
Wykres 1 <i>Porównanie średniorocznych wartości stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w Szczecinku w latach 2003 – 2012</i>	48
Tabela 16: <i>Porównanie średniomiesięczne wartości stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w Szczecinku w latach 2005 – 2013</i>	49
Wykres 2: <i>Porównanie średniomiesięcznych wartości stężenia formaldehydu w powietrzu atmosferycznym w Szczecinku w latach 2008 – 2013</i>	50